

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

„Po pierwsze – praca!” projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Poddziałania 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Raport końcowy z badania ewaluacyjnego

Ocena jakości projektu systemowego pod nazwą

„PO PIERWSZE – PRACA!”

Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku

październik 2010 rok

Pracownia Badań Opinii Publicznej Społeczności Lokalnej i Rynku

63-200 Jarocin, ul. Wojska Polskiego 137A, tel/fax 62 747 47 09, kom. 505 13 37 09, e-mail: biuro@pracownia-ej.pl www.pracownia-ej.pl

Spis treści

I. Wstęp.

II. Najważniejsze wyniki badania ewaluacyjnego.

2.1. Ocena dokumentacji projektu systemowego i zgodności z zapisami PO KL oraz regionalnymi i lokalnymi programami promocji i aktywizacji zatrudnienia.

2.2. Doświadczenia osób objętych wsparciem związane z poszukiwaniem pracy przed rozpoczęciem udziału w projekcie.

2.3. Oczekiwania wobec projektu.

2.4. Ocena projektu.

III. Wprowadzenie.

3.1. Ogólne informacje o badaniu ewaluacyjnym.

3.2. Metody i techniki badawcze.

3.3. Charakterystyka ewaluowanego projektu – cele projektu.

3.4. Udział grup docelowych w projekcie.

3.5. Zakładane rezultaty projektu.

IV. Wyniki badań (CATI – wywiady telefoniczne) beneficjentów, którzy zakończyli udział w projekcie.

4.1. Charakterystyka populacji i próby badawczej (CATI).

4.2. Kryterium trafności (adekwatności) - ocena sposobu doboru zastosowanych instrumentów.

4.3. Staże.

4.3.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu, w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane.

4.3.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników.

4.3.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie.

4.4. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

4.4.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu, w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane.

4.4.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników.

4.4.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie.

4.5. Przygotowanie zawodowe.

4.5.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu, w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane.

4.5.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników.

4.5.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie.

4.6. Szkolenia grupowe i indywidualne.

4.6.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu, w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane.

4.6.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników.

4.6.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie.

V. Wywiad pogłębiony z pracownikiem merytorycznym odpowiedzialnym za wdrażanie projektu.

5.1. Staże zawodowe/przygotowanie zawodowe.

5.2. Szkolenia grupowe i indywidualne.

5.3. Dotacje na założenie działalności gospodarczej.

VI. Podsumowanie.

VII. Sprawozdanie z badań telefonicznych z programu CATI.

7.1. Staże.

7.2. Szkolenia.

7.3. Przygotowanie zawodowe.

7.4. Dotacje.

III. Spis tablic i wykresów.

I. Wstęp

Raport końcowy dotyczy zamknięcia trzeciego etapu badania ewaluacyjnego na temat: Ocena jakości projektu systemowego pod nazwą „**Po pierwsze – praca!**” w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013, zrealizowanego przez Pracownię Badań Opinii Publicznej Społeczności Lokalnej i Rynku w Jarocinie na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku, umowa nr 1/2010 zawarta we Włocławku w dniu 31 sierpnia 2010 roku.

W ramach projektu zostały przeprowadzone trzy badania, które prezentowane są w niniejszym raporcie. Pierwsze dotyczy analizy danych zastanych, w którym mając na uwadze, że udzielona pomoc beneficjentom ma wpływ na powiatowy rynek pracy i zależy od szeregu czynników tworzących szerszy kontekst ludzkiej aktywności, zaprezentowano strukturę rynku pracy. Kolejne badanie jakościowe polegało na przeprowadzeniu wywiadu pogłębionego z pracownikiem PUP we Włocławku odpowiedzialnym za realizację tych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych jakim jest: odbycie stażu, szkolenia, przygotowania zawodowego i udzielenia im wsparcia (dotacji) na założenie działalności gospodarczej. Trzecie badanie miało charakter ilościowych badań reprezentatywnych dla osób, które skorzystały ze wsparcia. Badanie było realizowane przy pomocy programu CATI.

Projekt „Po pierwsze - praca!” realizowany był w trzech etapach i zawierał następujące dokumenty i opracowania:

1. Pierwszy etap badania ewaluacyjnego dotyczył analizy dokumentów zastanych oraz wywiadu pogłębionego przeprowadzonego z pracownikiem Urzędu odpowiedzialnym za wdrażanie projektu.

2. Raport metodologiczny był drugim etapem projektu i składał się z sześciu rozdziałów. W pierwszym przedstawiono cel i koncepcje badania ewaluacyjnego, w którym zaprezentowano definicje i podstawy prowadzenia ewaluacji, określono: cel, zakres badania, kryteria ewaluacyjne, postawiono pytania i hipotezy badawcze, opisano metody i techniki badawcze, techniki socjologiczne i techniki analizy statystycznej, podmiot badania, obszar (zakres) terytorialny oraz przedstawiono algorytm postępowania w badaniach beneficjentów, konceptualizację, operacjonalizację planowanej ewaluacji. W rozdziale drugim przedstawiono etapy badania ewaluacyjnego oraz zakres i strukturę raportów i sprawozdania. Natomiast w trzecim rozdziale opisano metody i sposoby kontroli badań telefonicznych (CATI) terenowych i anonimizacji danych osobowych. Przed rozpoczęciem konstruowania narzędzi badawczych dokonano w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku analizy danych zastanych, na którą m.in. składała się pełna dokumentacja osób objętych programem zgodnie art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynków pracy. W rozdziale tym przedstawiono charakterystykę danych zastanych, w którym przedstawiono wykaz dokumentów zastanych oraz Zestawienia tabelaryczne populacji beneficjentów sporządzone na podstawie dokumentów zastanych. Ostatni piąty rozdział raportu metodologicznego stanowiły załączniki w tym narzędzia do badań ilościowych, jakimi były kwestionariusze ankiet, scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego z pracownikiem merytorycznym PUP, karta Oceny Procesu i Wyników Badania Ewaluacyjnego, tablica wdrażania i rekomendacji.

Raport przekazano w dwóch egzemplarzach zgodnie z harmonogramem badania. Zawierał on 56 stron kolorowego wydruku w twardej oprawie.

3. Trzeci etap projektu składał się:

1) Z raportu końcowego na temat: Ocena jakości projektu systemowego pod nazwą „**Po pierwsze – praca**”, kolorowy druk

w twardej oprawie 1 egzemplarze, s.56.

2) Prezentacja multimedialna w programie PowerPoint nt. Ocena jakości projektu systemowego pod nazwą „**Po pierwsze – praca**”, staże i szkolenia, część I, kolorowy druk w twardej oprawie 1 egzemplarz, s.110 oraz na płycie Cd 110 slajdów, „**Po pierwsze – praca**”, przygotowanie zawodowe i dotacje, część II, kolorowy druk w twardej oprawie 1 egzemplarz, s.85 oraz na płycie Cd 85 slajdy.

Raport końcowy składa się: z wprowadzenia i ośmiu rozdziałów. We wstępie dokonano opisu zawartości raportu końcowego oraz wcześniejszych etapów prac. W drugim rozdziale przedstawiono najważniejsze wyniki badania ewaluacyjnego, następnie kolejnych podrozdziałach zaprezentowano: ocenę dokumentacji projektu systemowego i zgodności z zapisami PO KL oraz regionalnymi i lokalnymi programami promocji i aktywizacji zatrudnienia, doświadczenia osób objętych wsparciem związane z poszukiwaniem pracy przed rozpoczęciem udziału w projekcie, oczekiwania wobec projektu oraz ocenę projektu. Trzeci rozdział przedstawiał: ogólne informacje o badaniu ewaluacyjnym, metody i techniki badawcze, charakterystyka ewaluowanego projektu – cele projektu, udział grup docelowych w projekcie oraz zakładane rezultaty projektu. Kolejny rozdział przedstawia: wyniki badań (CATI – wywiady telefoniczne) beneficjentów, którzy zakończyli udział w projekcie, charakterystykę populacji, kryterium trafności (adekwatności) - ocenę sposobu doboru zastosowanych instrumentów, staże zawodowe pod kątem skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu, w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane, użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników, trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie. Następnie według tych samych kryteriów analizowane były kolejne instrumenty rynku pracy: dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, przygotowanie zawodowe oraz szkolenia grupowe i indywidualne. Z kolei w piątym rozdziale zamieszczono wywiad pogłębiony z pracownikiem merytorycznym odpowiedzialnym za wdrażanie projektu, który kolejno przedstawiał opinie na temat wdrażanych instrumentów rynku pracy: staże zawodowe, przygotowanie zawodowe, szkolenia grupowe

i indywidualne oraz dotacje na założenie działalności gospodarczej. W kolejnym rozdziale przedstawiono podsumowanie w którym dokonano oceny realizacji projektu systemowego pod kontem stawianych celów ogólnych i szczegółowych oraz wyartykułowano najważniejsze wnioski i rekomendacje. Natomiast w siódmym rozdziale przedstawiono sprawozdanie z badań telefonicznych z programu CATI na podstawie wydruków z systemu. Ostatni rozdział zawiera spis tablic i wykresów.

II. Najważniejsze wyniki badania ewaluacyjnego.

2.1. Ocena dokumentacji projektu systemowego i zgodności z zapisami PO KL oraz regionalnymi i lokalnymi programami promocji i aktywizacji zatrudnienia.

- Dzięki pozyskanym środkom z Europejskiego Funduszu Społecznego było możliwe zapewnienie wsparcia większej liczbie osób niż ze środków Funduszu Pracy znajdującego się w dyspozycji PUP we Włocławku. Ponieważ grupa osób pozostająca bez pracy, która spełniała założenia projektu była duża i różnorodna w związku z powyższym pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu było jak najbardziej zasadne.
- Wymienione w projekcie cele są zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020, Strategią Rozwoju Włocławka na lata 2007-2020 oraz Strategią Rozwoju Powiatu Włocławskiego Ziemskiego na lata 2001-2015, które szczególnie nacisk kładą na rozwój zatrudnienia osób bezrobotnych, ich aktywizację, przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy, promocję zatrudnienia i samozatrudnienia oraz przyrost miejsc pracy na terenie powiatu włocławskiego. Projekt w szczególności uwzględniał potrzeby i możliwości w zakresie aktywizacji zawodowej i zatrudnienia, wynikające z realizacji w powiecie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
- Zakończyło udział w projekcie 2696 bezrobotnych w tym: 955 osób odbyło staż zawodowy, co stanowiło 54,0% wszystkich

poniesionych nakładów w badanym okresie, 1336 osób skorzystało ze szkoleń (16,2% poniesionych nakładów), 213 odbyło przygotowanie zawodowe (7,2% poniesionych nakładów) oraz 248 beneficjentów otrzymało dotacje na założenie działalności gospodarczej, które stanowiły 22,6% wszystkich nakładów zrealizowanych w projekcie w okresie dwóch lat. Średnio na jednego beneficjenta wydatkowano rocznie 3 319,14zł, natomiast w badanym okresie 6 638,28zł.

- W drugim roku realizacji projektu zwiększono wydatki na instrumenty rynku pracy o 17,97 punktów procentowych, przy czym należy zauważyć, że największy wzrost wydatków nastąpił na szkolenia (o 60,33 punkty procentowe) oraz na staże zawodowe (o 31,89 punktów procentowych). Natomiast spadek o 24,04 punkty procentowe nastąpił w wydatkach na dotacje na założenie działalności gospodarczej.
- Ze stażu zawodowego skorzystało 35,4% wszystkich beneficjentów (N=2696), z przygotowania zawodowego 7,9 uczestników projektu, którzy zakończyli w nim udział, z dotacji na założenie działalności gospodarczej skorzystało 9,2% beneficjentów oraz ze szkoleń 49,5% beneficjentów.
- Na podstawie analizy dokumentacji projektu zespół ewaluatorów stwierdza, że wybór grupy docelowej jest zgodny z zapisami Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL, Priorytet VI, Poddziałanie 6.1.3. Rekrutacja beneficjentów miała charakter ciągły i trwała na bieżąco przez cały okres realizacji projektu. Osoby bezrobotne do poszczególnych form wsparcia były wyłaniane na bieżąco z SI PULS, podczas spotkań w Klubie Pracy na warsztatach aktywizująco-doradczych oraz na podstawie rozmów z doradcą zawodowym podczas sporządzania IPD. Proces rekrutacji uwzględniał zasadę równych szans, w tym zasadę równości płci PUP w Włocławku zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej przestrzegał zasad doboru uczestników projektu zgodnie z zasadą równych szans. Natomiast grupa docelowa, zgodnie z założeniami wpisanymi we wniosku o dofinansowanie projektu, została wyłoniona spośród wszystkich osób bezrobotnych, zarejestrowanych w urzędzie pracy.

- Zlecający zastosował skuteczne instrumenty pod kątem realizacji celów projektu, które były adekwatne do występujących problemów na powiatowym rynku pracy we Włocławku.

2.2. Doświadczenia osób objętych wsparciem związane z poszukiwaniem pracy przed rozpoczęciem udziału w projekcie.

- Zdecydowana większość (91,2%) respondentów biorąca udział w szkoleniach, prawie osiemdziesiąt procent (76,2%) ze staży i prawie sześćdziesiąt procent z dotacji poszukiwało pracy przed rozpoczęciem udziału w projekcie. Należy zauważyć, że ankietowani w chwili rozpoczęcia projektu pozostawali bez zatrudnienia, co oznacza, że ich wcześniejsze starania o pracę okazały się bezskuteczne.
- Jako przyczyny sprawiające pozostanie bez pracy przed rozpoczęciem projektu badani podawali: naukę i studia, brak ofert odpowiadający klasyfikacjom, opieka nad dziećmi i osobami bliskimi oraz brak przygotowania i doświadczenia zawodowego.

2.3. Oczekiwania wobec projektu.

- Przed rozpoczęciem udziału w projekcie (staże) tylko co piąty beneficjent miał jakieś oczekiwania w związku z przystąpieniem do projektu.
- Wśród osób, które miały sprecyzowane oczekiwania, kobiety częściej niż mężczyźni spodziewały się, że dzięki udziałowi w projekcie wzrosnie ich pewność siebie oraz, że rozwiną umiejętność pracy z innymi, a także, że podniosą kwalifikacje w dotychczasowych zawodach.
- Wśród oczekiwań dotyczących projektu (dotacje) beneficjenci wskazali na: poczucie własnej wartości – stać mnie na operatywność i kreatywność oraz możliwość podjęcia pracy na własny rachunek.

2.4. Ocena jakości projektu.

- Wśród osób objętych wsparciem pozytywne oceny projektu, w którym uczestniczyły, zdecydowanie przeważały nad negatywnymi.
- Zdaniem zdecydowanej większości badanych objętych wsparciem przyznało, że udział w projekcie przyczynił się do zdobycia przez nich wiedzy i umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy.
- Wśród osób, które po zakończeniu udziału w projekcie pracowały, najwięcej (blisko dwie trzecie) znalazło zatrudnienie na podstawie umowy o pracę na czas określony.
- Instytucje, w których zostały zatrudnione osoby objęte wsparciem, należały najczęściej do sektora prywatnego.
- Zdecydowana większość osób objętych wsparciem, które były zatrudnione po zakończeniu udziału w projekcie, wyraziła satysfakcję z wykonywanej pracy.
- Zdaniem około dwóch trzecich respondentów, którzy byli zatrudnieni w momencie badania, projekt przyczynił się do znalezienia przez nich pracy. Przeciwnego zdania była jedna trzecia badanych należących do tej grupy.

2.5. Ocena trwałości rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie.

- Wśród badanych, którzy w chwili badania nie mieli pracy, przeważały opinie, że ich szanse na znalezienie zatrudnienia w ciągu najbliższych trzech miesięcy są średnie lub małe.
- Ankietowani, którzy są zatrudnieni po zakończeniu udziału w projekcie to przede wszystkim beneficjenci dotacji na założenie działalności gospodarczej 92,6%, przygotowanie zawodowe 50,0%, stażu 54,6% oraz szkolenia 27,4%.

➤ Badania pokazują, że najbardziej efektywnym instrumentem rynku pracy są dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, proponuje się następujący pakiet rekomendacji: Należy podjąć starania, aby okres oczekiwania na dotacje uległ skróceniu.

Ilość wymaganych dokumentów powinna być mniejsza, zastąpić zaświadczenia na oświadczenia. Rozszerzyć w czasie okres monitoringu beneficjentów otrzymujących dotację na założenie działalności gospodarczej pod kontem oceny efektywności wykorzystanych środków i dalszej pomocy w przypadku wzrostu zatrudnienia. Sugeruje się do umów z bezrobotnymi, którzy otrzymują dotacje wnieść następujące punkty:

1. W terminie 1 roku od otrzymania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej uczestnik projektu powinien udzielać informacji na temat stworzonych miejsc pracy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.
2. Po okresie obowiązywania umowy o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej beneficjent mógłby starać się ponownie o dotacje na rozwój firmy szczególnie na zatrudnienie nowych pracowników.

W programie pomocy dla bezrobotnych rozpoczynających działalność gospodarczą powinien znaleźć się pakiet przyjaznego kredytu zawierający tanie linie kredytowe i system gwarancji kredytów. Uzyskanie bardziej dostępnego kredytu zwiększy, konkurencyjność firm wchodzących na rynek.

III. Wprowadzenie.

3.1. Ogólne informacje o badaniu ewaluacyjnym.

Głównym celem ewaluacji jest ocena jakości projektu systemowego realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL oraz wpływu podejmowanych w ramach tego projektu działań na podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia ich uczestników. Prowadzenie ewaluacji jest także wymogiem nałożonym przez artykuł 47 pkt.3 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Celem głównym PO KL jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Z celu głównego wypływają następujące cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo;
2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego;
3. Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce;
4. Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy;
5. Zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa;
6. Wzrost spójności terytorialnej.

Cele szczegółowe ewaluowanego projektu to:

- ocena stopnia, w jakim cele projektu odpowiadają problemom powiatowego rynku pracy we Włocławku;
- ocena stopnia realizacji zamierzonych celów projektu, ocena sposobu zarządzania projektem oraz jego wdrażania, stopnia jakości współpracy z lokalnymi instytucjami, zaangażowanymi w realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013;
- identyfikacja barier i problemów związanych z realizacją projektów systemowych (w tym związanych z zarządzaniem projektami i ich wdrażaniem);
- ocena sposobu doboru instrumentów rynku pracy pod kątem ich adekwatności do celów projektu;
- ocena użyteczności oferowanego wsparcia z punktu widzenia uczestników projektów;
- ocena trwałości działań podejmowanych w projekcie w okresie co najmniej 6 miesięcy od zakończenia przez uczestników

udziału w projekcie.

W trakcie realizacji badania zespół ewaluatorów kierował się zgodnie z wytycznymi następującymi kryteriami:

1. Trafność (adekwatność) – rozumiana jako ocena sposobu doboru zastosowanych w projektach systemowych instrumentów pod kątem realizacji celów projektów systemowych PUP we Włocławku, celu Działania 6.1 PO KL, celów szczegółowych Priorytetu VI PO KL, celu szczegółowego nr 1 PO KL), a także ocena związku pomiędzy zdefiniowanymi celami a istniejącymi problemami społeczno-gospodarczymi, które mają zostać rozwiązane dzięki interwencji EFS;

2. Skuteczność – rozumiana jako stopień, w jakim wdrażane w projektach działania, poprzez wykorzystane instrumenty rynku pracy, przyczyniają się do realizacji celów projektów systemowych PUP, celu Działania 6.1, celów szczegółowych Priorytetu VI, celu szczegółowego nr 1 PO KL – czyli w jakim stopniu zakładane cele projektu zostały zrealizowane;

3. Użyteczność – rozumiana jako wpływ zaoferowanego wsparcia na poprawę sytuacji uczestników na rynku pracy, a także ocena czy zmiany wywołane realizacją projektu są korzystne z punktu widzenia jego uczestników i do jakiego stopnia oddziaływanie projektów odpowiada potrzebom grupy docelowej;

4. Trwałość – rozumiana jako użyteczność w dłuższym okresie czasu, a więc ocena czy i w jakim stopniu zmiany sytuacji zawodowej uczestników projektów, wywołane oddziaływaniem projektu są zauważalne w okresie co najmniej 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie.

3.2. Metody i techniki badawcze

W badaniach zastosowano triangulację, która obejmuje zbieranie danych z różnych źródeł, za pomocą różnych metod, od różnych grup respondentów. Umożliwiło to przeprowadzenie analizy bez obciążenia błędami wynikającymi z ograniczeń i wad poszczególnych metod lub informacji zasięgniętych z jednego źródła.

Rys.1.

Badania jakościowe

- ❖ analiza źródeł wtórnych (zastanych)
- ❖ analiza źródeł pierwotnych pochodzących z pogłębionego wywiadu indywidualnego z pracownikiem merytorycznym PUP

Badanie ilościowe

- ❖ analiza źródeł pierwotnych pochodzących z reprezentatywnych badań beneficjentów metodą wywiadów telefonicznych (CATI)

Techniki socjologiczne

- ❖ kwestionariusz wywiadu do badań beneficjentów (badanie ilościowe)
- ❖ scenariusz do pogłębionych wywiadów indywidualnych (badanie jakościowe)
- ❖ analiza tekstów.

Techniki analizy statystycznej

- ❖ ilościowe narzędzia wskaźnikowe, jakościowe miary powiązań między zjawiskami, wybrane instrumenty statystyki indukcyjnej zorientowane na weryfikację stawianych hipotez badawczych

Podmiot badania

- ❖ beneficjenci, którzy ukończyli udział w projekcie, objęci programem wsparcia w roku 2008 i 2009, N=2696
- ❖ pracownik merytoryczny PUP odpowiedzialny za wdrażanie aktywnych instrumentów rynku pracy

Obszar (zakres) terytorialny

- ❖ obejmował beneficjentów mieszkających w powiatach grodzkim i ziemskim

Dobór próby

W badaniach telefonicznych (CATI) zastosowano metodę losowo-warstwową według następujących cech: płeć, wiek i miejsce zamieszkania dla populacji N=1841 beneficjentów, którzy w 2009 roku zakończyli udział w projekcie PUP. W poszczególnych formach wsparcia rozkład populacji przedstawiał się następująco:

- ❖ dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej N=114, badaniu CATI podlegała cała populacja, z czego efektywnie przeprowadzono 69 wywiadów;
- ❖ przygotowanie zawodowe N=83, badaniu CATI podlegała cała populacja, z czego efektywnie przeprowadzono 50 wywiadów;
- ❖ staż zawodowy N=884, z czego efektywnie przeprowadzono 130 wywiadów;
- ❖ szkolenia N=792, z czego efektywnie przeprowadzono 227 wywiadów;
- ❖ Łącznie badaniu CATI poddano 1873 beneficjentów, z czego efektywnie przeprowadzono 476 wywiadów.

Główna hipoteza badawcza

Z problemu badawczego, kryterium ewaluacji i pytań szczegółowych wysunięto główną hipotezę badawczą, ¹że przeprowadzenie badania ewaluacyjnego będzie miało w przyszłości, istotny wpływ na jakość instrumentów wsparcia bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy przez Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku, co w konsekwencji wpłynie na podniesienie

¹ Celem każdego badania jest zweryfikowanie postawionych hipotez. Kotarbiński hipotezę określa (...) wszelkie twierdzenia częściowo tylko uzasadnione, przeto także wszelki domysł, za pomocą którego tłumaczymy dane faktyczne, a więc też i domysł w postaci uogólnienia, osiągniętego (...) na podstawie danych wyjściowych. Hipoteza badawcza jest zatem stwierdzeniem, co do którego istnieje pewne prawdopodobieństwo, że stanowi prawdziwe rozwiązanie badanego problemu. Patrz: Kotarbiński T., *Traktat o dobrej robocie*, Warszawa 1973.

poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności zatrudniania ich uczestników.²

3.3. Charakterystyka ewaluowanego projektu – cele projektu.

Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku realizuje projekt systemowy Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki nt: „**Po pierwsze – praca!**” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VI, Działanie 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Ewaluowany projekt miał ścisły związek z sytuacją na powiatowym rynku pracy we Włocławku. Przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na koniec 2006 roku w rejestrach PUP we Włocławku było zarejestrowanych 18 086 osób, natomiast w pierwszym roku funkcjonowania projektu liczba ta uległa zmniejszeniu do 13 864 osób. Stopa bezrobocia w powiecie grodzkim wynosiła wówczas 13%, w ziemskim 20,6%, a w kraju 9,5%. Należy podkreślić, że główne problemy rynku pracy w powiecie włocławskim związane są ze strukturą bezrobocia i dotyczą rosnącego udziału wymienionych niżej grup osób w ogóle bezrobotnych.

Składając wniosek o dofinansowanie projektu projektodawca zakładał, że do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy zaliczyć osoby bezrobotne: w wieku 15-24 lata (14% ogółu bezrobotnych); długotrwale (62%); z terenów wiejskich (35%); w wieku 50-64 lata (22%) i niepełnosprawne (2,7%). Szczególną kategorię na tle mężczyzn stanowią kobiety. Bezrobocie w tej grupie wynosiło 56% ogółu bezrobotnych. Niekorzystna dla kobiet jest również struktura bezrobocia ze względu na czas jego trwania (70% kobiet było długotrwale bezrobotnych) oraz niski poziom ich wykształcenia (63% kobiet nie miało wykształcenia średniego-dane na koniec 2008 r.). Do istotnych czynników takiej sytuacji osób pozostających bez pracy należy wymienić: niedostosowania kwalifikacji

² Szczegółowe hipotezy i pytania badawcze przedstawiono w raporcie metodologicznym w związku z powyższym ze względu na ograniczenia wynikające z objętości raportu świadomie je pominięto.

i umiejętności zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy, niskiego poziomu wykształcenia (wg stanu na koniec 2008 r. ponad 70% osób nie miało wykształcenia średniego, co znacznie zmniejszało ich szanse na podjęcie zatrudnienia), braku doświadczenia zawodowego, szczególnie wśród osób młodych, wyłączenia z aktywnego przebywania na rynku pracy (szczególnie kobiet powracających na rynek pracy po przerwie spowodowanej urodzeniem dziecka); niskiej aktywności zawodowej osób po 50 roku życia, małej mobilności osób bezrobotnych oraz barier natury psychologicznej, które utrudniają powrót na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym. Wymienione osoby mają problem nie tylko z podjęciem zatrudnienia ale również z założeniem i prowadzeniem własnej działalności. Główną przyczyną jest tu brak środków własnych oraz nieprzyjazny system kredytowania przez instytucje finansowe na podjęcie samozatrudnienia, a także brak wiedzy związanej z prowadzeniem własnego biznesu, co często skazuje prowadzenie działalności na niepowodzenie.

W trakcie analiz dokumentów zastanych zapoznano się ze strukturą bezrobocia w powiatach włocławskich w ostatnich latach, z której wynika, że w analizowanym okresie czterech bez względu na płeć co najmniej co czwarty bezrobotny był w wieku do 25 lat, a co piąty w wieku 50 i więcej lat. Wysokiemu przeciętnemu poziomowi bezrobocia (w skrajnych latach analizy) towarzyszą z jednej strony wysokie (niekorzystne) udziały bezrobotnej młodzieży, z drugiej natomiast niższe udziały bezrobotnych kobiet oraz niskie udziały bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat. Niskie poziomy bezrobocia sprzyjają poprawie wskaźników udziału bezrobotnej młodzieży kosztem pogorszenia się sytuacji bezrobotnych w wieku 50 i więcej lat. Dlatego wydają się uprawnione rekomendacje sugerujące urzędowi aktywność w zwalczaniu bezrobocia oraz kierunkowe adresowanie pomocy łagodzącej negatywne skutki bezrobocia skoordynowane w czasie z oceną stanu gospodarki zarówno w wąskim, jak i szerszym zasięgu terytorialnym. W okresach złej koniunktury na rynku pracy, a zwłaszcza w wymiarze lokalnym, działaniami interwencyjnymi należy obejmować ludzi młodych oraz mężczyzn. Natomiast w okresach relatywnej poprawy koniunktury gospodarczej programy aktywizujące bezrobotnych winny być adresowane do osób w wieku 50 i więcej lat. Wyniki przeprowadzonych analiz dowiodły bowiem, że to częściej mężczyzn, a nie

kobiety, oraz częściej osoby młode, a nie starsze, dotyczy problem bezrobocia w sytuacji wysokiego bezrobocia, jakkolwiek to te właśnie grupy społeczne (mężczyźni i młodzież) lepiej sobie radzą z wychodzeniem z bezrobocia niż pozostali w okresach poprawy sytuacji na rynku pracy.

Jak podają autorzy³ wniosku o uzyskanie wsparcia z środków z Europejskiego Funduszu Społecznego głównym celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włocławku jako bezrobotne ze szczególnym uwzględnieniem osób wymienionych w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 z 2004 r., poz. 1001 z późn. zm.) oraz stworzenie warunków do rozwoju aktywności zawodowej na terenie powiatów włocławskich. Docelowo w 2008 roku planowano objęcie wsparciem 2073 osoby oraz w 2009 roku 1952 osoby. Osiągnięcie celu głównego było możliwe poprzez określenie i wybór indywidualnego wsparcia na podstawie sporządzonego IPD, współpracę z doradcą zawodowym, zwiększenie dostępności usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dzięki zwiększeniu liczby pośredników pracy i doradców zawodowych, kierowanie osób na staż i przygotowanie do zawodu, stworzenie możliwości uczestnictwa w szkoleniach podnoszących kwalifikacje oraz zapewniających nabycie nowych umiejętności, a także pomoc w podjęciu jednorazowych środków na podjęcie działalności.

Wniosek nr 1. Ocena realizacji celów projektu.

Działania realizowane w projekcie przyczyniły się do zmniejszenia udziału poszczególnych grup objętych wsparciem tj. kobiet, osób młodych, długotrwale bezrobotnych, osób z terenów wiejskich, niepełnosprawnych i osób w wieku 50-64 lata w liczbie bezrobotnych ogółem. Cele projektu są zgodne z Priorytetem VI PO KL, który szczególny nacisk kładzie na stworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudniania osób bezrobotnych poprzez zmianę ich kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy a także pomocy w rozwoju samozatrudnienia. Wymienione w projekcie cele

³Źródło: Dane PUP we Włocławku, październik 2010r.

wpisują się również w Plan Działania na lata 2007-2008 dla Priorytetu VI oraz są zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020, Strategią Rozwoju Włocławka na lata 2007-2020 oraz Strategią Rozwoju Powiatu Włocławskiego Ziemskiego na lata 2001-2015, które szczególny nacisk kładą na rozwój zatrudnienia osób bezrobotnych, ich aktywizację, przeciwdziałanie bezrobociu osób zagrożonych utratą pracy, promocję zatrudnienia i samozatrudnienia oraz przyrost miejsc pracy na terenie powiatu włocławskiego. Projekt w szczególności uwzględniał potrzeby i możliwości w zakresie aktywizacji zawodowej i zatrudnienia, wynikające z realizacji w powiecie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W związku z powyższym realizacja wymienionych wyżej celów była zasadna. Jednocześnie zaznaczyć należy, że dzięki pozyskanym środkom z Europejskiego Funduszu Społecznego było możliwe zapewnienie wsparcia większej liczbie osób niż ze środków Funduszu Pracy znajdującego się w dyspozycji PUP we Włocławku. Ponieważ grupa osób pozostająca bez pracy, która spełniała założenia projektu była duża i różnorodna w związku z powyższym pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu było jak najbardziej zasadne.

3.4.Udział grup docelowych w projekcie.

Grupą docelową były osoby bezrobotne z terenu powiatu włocławskiego grodzkiego i ziemskiego zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy we Włocławku, a zwłaszcza osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienione w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy: bezrobotne do 25 roku życia; długotrwale bezrobotne; bezrobotne kobiety, w tym kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; bezrobotne powyżej 50 roku życia; bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia; bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia oraz bezrobotne niepełnosprawne. W projekcie przyjęto we wniosku i skutecznie zrealizowano założenie, że udział poszczególnych grup spośród wszystkich beneficjentów, będą stanowiły kobiety w ogólnej liczbie objętych - 59%; osoby młode do 25 roku życia - 58%; osoby

długotrwale bezrobotne - 30%; osoby z terenów wiejskich - 33%; osoby niepełnosprawne 1%; osoby powyżej 50 roku życia - 3%; osoby samotnie wychowujące dziecko - 3%; osoby bez kwalifikacji zawodowych - 30%.

Tablica nr 1. Beneficjenci, którzy zakończyli pozytywnie udział w projekcie i struktura wydatków na realizację instrumentów rynku pracy w latach 2008-2009 według dokumentów zastanych. N=2696

Lp.	Nazwa instrumentu	Wydatki w zł, liczba beneficjentów				Wydatki realizowane w dwóch latach realizacji projektu w zł	Razem beneficjencji, którzy zakończyli udział	Kwota na jednego beneficjenta w zł	% udział w wydatkach	% udział w formach pomocy
		2008 rok		2009 rok						
		W zł	Liczba beneficjentów	W zł	Liczba beneficjentów					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	Staż zawodowy	4 167 932,79	72	5 497 177,19	884	9 665 109,98	955 (956)	10 120,53	54,0	35,4
3	Przygotowanie zawodowe	1 039 888,90	130	250 092,12	83	1 289 981,02	213	6 056,24	7,2	7,9
4	Środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 927 000,00	134	2 115 355,00	114	4 042 355,00	248	16 299,81	22,6	9,2
5	Szkolenia	1 113 689,36	564	1 785 675,69	792	2 899 365,05	1336 (1356)	2 170,18	16,2	49,5
Razem		8 248 511,05	883 (900)	9 648 300,00	1841 (1873)	17 896 811,05	2696 (2773)	6 638,28	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP we Włocławku, październik 2010r

Zgodnie z dokumentacją sprawozdawczą PUP we Włocławku zakończyło udział w projekcie 2696 osoby. 429 osób przerwało udział w projekcie. Wartości kumulatywnie osób, które zakończyły udział w projekcie zostały skorygowane o 28 osób, które powróciły do projektu w 2009 roku po zakończonym udziale w 2008 roku, natomiast wartości kumulatywne osób, które przerwały udział w projekcie zostały skorygowane o 8 osób, które powróciły do projektu w 2009 roku. W kilku przypadkach dane (z systemu PEFS 2007) nie sumują się według, którego przygotowano rozliczenia bilansu. Należy sądzić, że system nie kumuluje tych samych osób

biorących udział w kilku formach wsparcia (np. kosmetyczka wzięła udział w szkoleniu, następnie odbyła staż zawodowy oraz otrzymała dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej). Ponadto tablica nr 1 pokazuje, że: 955 osób odbyło staż zawodowy, co stanowiło 54,0% wszystkich poniesionych nakładów w badanym okresie, 1336 osób skorzystało ze szkoleń (16,2% poniesionych nakładów), 213 odbyło przygotowanie zawodowe (7,2% poniesionych nakładów) oraz 248 beneficjentów otrzymało dotacje na założenie działalności gospodarczej, które stanowiły 22,6% wszystkich nakładów zrealizowanych w projekcie w okresie dwóch lat. Średnio na jednego beneficjenta wydatkowano rocznie 3 319,14zł, natomiast w badanym okresie 6 638,28zł. Z kolei uwzględniając procentowe udziały beneficjentów w formach pomocy należy zauważyć, że ze stażu zawodowego skorzystało 35,4% wszystkich beneficjentów (N=2696), z przygotowania zawodowego 7,9 uczestników projektu, którzy zakończyli w nim udział, z dotacji na założenie działalności gospodarczej skorzystało 9,2% beneficjentów oraz ze szkoleń 49,5% beneficjentów.

Tablica nr 2. Struktura wydatków na realizację instrumentów rynku pracy w latach 2008–2009 PUP we Włocławku

Lp.	Nazwa zadania w ramach projektu	Wydatki zrealizowane w 2008 roku w zł	Wydatki zrealizowane w 2009 roku w zł	Wydatki zrealizowane w dwóch latach realizacji projektu	Wzrost (+), spadek (-), wydatków w liczbach bezwzględnych do 2009r.	Wzrost (+), spadek (-), wydatków w % do 2009 roku
1	2	3	4	5	6	7
2	Stáže zawodowe	4 167 932,79	5 497 177,19	9 665 109,98	+1 329 244,40	+31,89
3	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	1 039 888,90	250 092,12	1 289 981,02	-789 796,78	-24,04
4	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 927 000,00	2 115 355,00	4 042 355,00	+188 355,00	+9,77
5	Szkolenia	1 113 689,36	1 785 675,69	2 899 365,05	+671 986,33	+60,33
Razem		8 248 511,05	9 648 300,00	17 896 811,05	1 399 788,95	+16,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP we Włocławku, październik 2010r

W drugim roku realizacji projektu zwiększono wydatki na instrumenty rynku pracy o 16,97 punktów procentowych, przy czym należy zauważyć, że największy wzrost wydatków nastąpił na szkolenia (o 60,33 punkty procentowe) oraz na staże zawodowe

(o 31,89 punktów procentowych). Natomiast spadek o 24,04 punkty procentowe nastąpił w wydatkach na dotacje na założenie działalności gospodarczej.

Wniosek nr 2. Ocena realizacji udziału grup docelowych w projekcie.

Na podstawie analizy dokumentacji projektu zespół ewaluatorów stwierdza, że wybór grupy docelowej jest zgodny z zapisami Szczegółowego Opisu Priorytetów PO KL, Priorytet VI, Poddziałanie 6.1.3. Rekrutacja beneficjentów miała charakter ciągły i trwała na bieżąco przez cały okres realizacji projektu. Osoby bezrobotne do poszczególnych form wsparcia były wyłaniane na bieżąco z SI PULS, podczas spotkań w Klubie Pracy na warsztatach aktywizująco-doradczych oraz na podstawie rozmów z doradcą zawodowym podczas sporządzania IPD. Proces rekrutacji uwzględniał zasadę równych szans, w tym zasadę równości płci. Osoby rekrutowane do projektu były informowane o współfinansowaniu projektu przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Każdy uczestnik projektu otrzymał pisemną informację o założeniach projektu, dostępnych formach wsparcia i współfinansowaniu projektu przez Unię Europejską.

Zastosowano skuteczne instrumenty pod kątem realizacji celów projektu, które były adekwatne do występujących problemów na powiatowym rynku pracy we Włocławku. Świadczą o tym wskaźniki opracowane przez PUP, jak również wyniki przeprowadzonych badań empirycznych. Warto podkreślić, że prawie dziewięćdziesiąt procent beneficjentów, którzy zakończyli udział w projekcie znajdowali się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym prawie dwa procent to osoby niepełnosprawne, czterdzieści trzy procent długotrwale bezrobotne oraz trzydzieści osiem procent osób z terenów wiejskich. Znaczny udział w projekcie miały również osoby młode do 24 roku życia, którzy stanowiły trzydzieści osiem procent całej populacji beneficjentów. Zastosowane instrumenty rynku pracy wpłynęły również na status bezrobotnych po zakończeniu udziału w projekcie gdzie np. wśród beneficjentów, którzy skorzystali ze wsparcia w postaci odbycia stażu zawodowego, (58,8%) zmieniła swój status na rynku pracy w tym: 54,4% jest

zatrudniona, 2,9% uczy się i studiuje, 1,5% prowadzi własną firmę, natomiast 36,8% ankietowanych wróciła do stanu przed rozpoczęciem udziału w projekcie.

3.5. Zakładane rezultaty projektu.

Planowano objąć wsparciem 3148 osób, w tym 2102 osoby w 2008 roku i 1046 osób w 2009 roku, 906 osób miało kontynuować udział w projekcie z 2008 na 2009 rok. Do badania tego rezultatu wnioskodawca zaplanował posłużenie się następującymi wskaźnikami: ilością zaświadczeń o ukończeniu szkolenia; ilością zaświadczeń o ukończeniu stażu; ilością zaświadczeń o ukończeniu przygotowania zawodowego; ilością podjętych nowych działalności gospodarczych. W badanym okresie zakładano osiągnięcie szczegółowych rezultatów w postaci: przeszkolenia łącznie 1379 osób na szkoleniach zawodowych, odbycie stażu przez 2099 bezrobotnych, odbycie przygotowania zawodowego przez 342 bezrobotnych, udzielenie 248 osobom jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, poradnictwa zawodowego dla 3027 osób i pośrednictwa pracy dla 1980 osób, które umożliwi skuteczne wejście na rynek pracy. Wnioskodawca zakładał, że 2008 udział osób bezrobotnych, które podejmą pracę w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie w łącznej liczbie osób, które zakończą udział w projekcie osiągnie 43% (w tym samozatrudnienie podejmie 19% osób) oraz w 2009 roku 45% (w tym samozatrudnienie podejmie 19% osób). Założono, że efektywność zatrudnieniowa do 2013 roku osiągnie wartość na poziomie 55% w tym samozatrudnieniowa 20%. Przyjęto, że będzie to możliwe poprzez: czynny udział beneficjentów w poszczególnych formach wsparcia; szeroką pomoc ze strony pośredników pracy i doradców zawodowych; wykonanie działań w projekcie zgodnie z harmonogramem przy zachowaniu elastyczności w przypadku pojawienia się problemów; zadowolenie beneficjentów z uczestnictwa w projekcie i poprawa ich sytuacji materialnej; przekonanie pracodawców do korzyści, jakie wynikają z przyjęcia osób na staż lub przygotowanie zawodowe; uzyskanie przydatnych na rynku pracy kwalifikacji; przełamanie dotychczasowych barier ograniczających aktywne wejście na rynek pracy. Do rezultatów miękkich, które przyczynią się do osiągnięcia zakładanej efektywności można zaliczyć: uzyskanie motywacji do poszukiwania pracy, zwiększenie

umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych, podniesienie umiejętności autoprezentacji oraz umiejętności w zakresie przygotowania CV i pozostałych dokumentów niezbędnych do poszukiwania pracy, wzrost oceny umiejętności i kwalifikacji oraz podniesienie oceny sytuacji zawodowej. Rezultaty miękkie będą mierzone dwukrotnie: w momencie przystąpienia beneficjenta do projektu i bezpośrednio po zakończeniu udziału w projekcie za pomocą ankiety zawartej w IPD. Pozwoli ona badać początkowy i końcowy poziom umiejętności i predyspozycji uczestników projektu.

Wniosek 3. Ocena zakładanych rezultatów.

Zespół ewaluatorów stwierdza, że wnioskodawca słusznie założył, że wartością dodaną projektu będzie: objęcie aktywnymi formami wsparcia znacznie większej grupy osób bezrobotnych niż byłoby to możliwe bez wsparcia z EFS; możliwość znacznie bardziej indywidualnego i kompleksowego podejścia do osób bezrobotnych, między innymi dzięki zakładanemu osiągnięciu z połową 2008 r. standardów dotyczących pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego; zmiana myślenia i podejścia pracodawców do osób młodych oraz po 50 roku życia. Dzięki środkom z EFS większa liczba osób skorzystała z bardziej kompleksowej pomocy niż dotychczas oferowana przez Powiatowy Urząd Pracy we Włocławku.

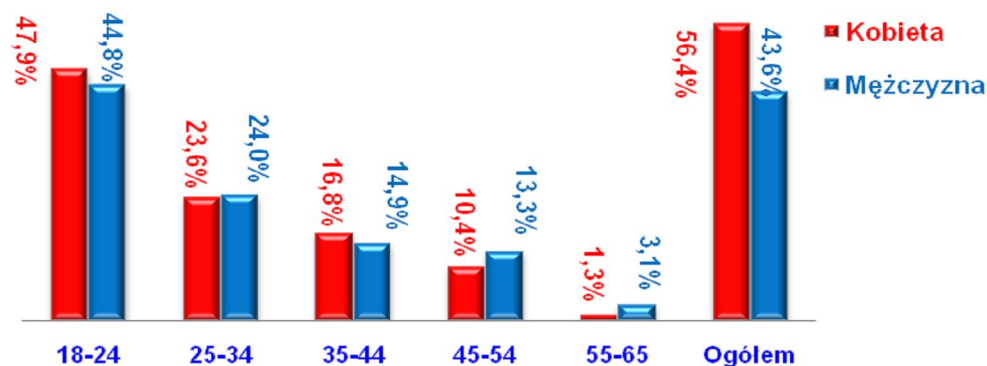
Należy zauważyć, że w dalszej części raportu szczególnie w jego rozdziałach empirycznych jest przedstawiona ocena zakładanych rezultatów wsparcia bezrobotnych oczywiście w zakresie na ile pozwala na to przyjęta metodologia.

IV. Wyniki badań (CATI – wywiady telefoniczne) beneficjentów, którzy zakończyli udział w projekcie.

4.1. Charakterystyka populacji i badanej próby (CATI).

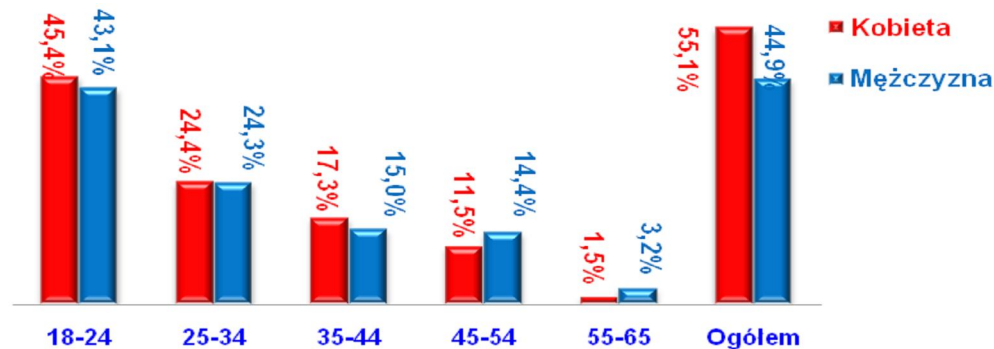
Wykres nr 1. Struktura badanej populacji według wieku i płci. Beneficjenci, którzy rozpoczęli udział w projekcie w latach 2008-2009 roku. N=3125.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Kobiety zdecydowanie częściej od mężczyzn (o 12,8 punkty procentowe) były beneficjentami projektu, którzy rozpoczęli udział w projekcie.

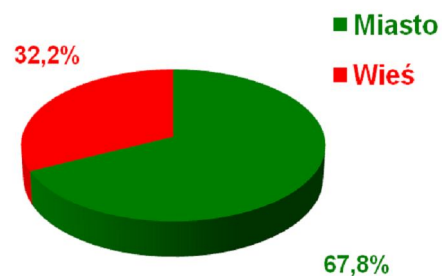
Wykres nr 2. Struktura badanej populacji według wieku i płci. Beneficjenci, którzy zakończyli udział w projekcie w latach 2008-2009 roku. N=2696.

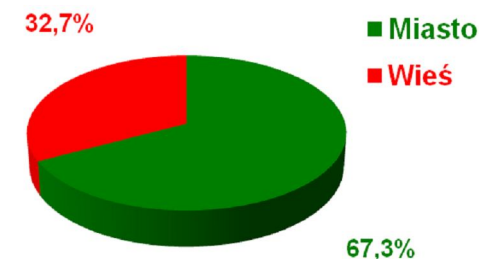

Kobiety zdecydowanie częściej od mężczyzn (o 10,2 punkty procentowe) były beneficjentami projektu, którzy zakończyli udział w projekcie.

Wykres nr 3. Beneficjenci, którzy zakończyli udział w projekcie. N=2696.

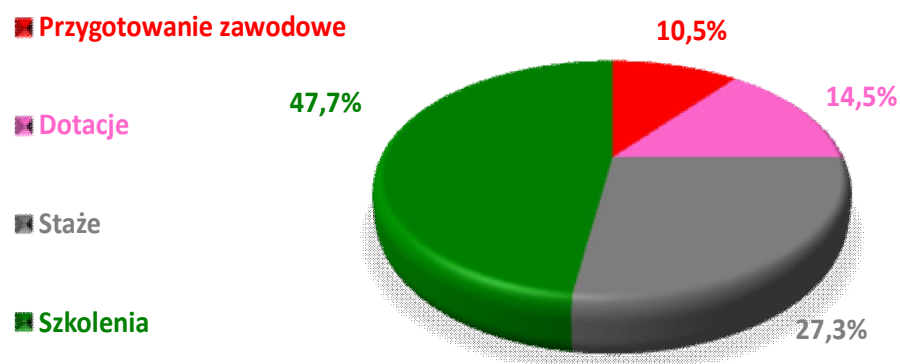
Wykres nr 4. Beneficjenci, którzy rozpoczęli udział w projekcie. N=3125.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Prawie siedemdziesiąt procent beneficjentów (67,8%), którzy wzięli udział w projekcie mieszkało w mieście.

Wykres nr 5. Forma wsparcia, jaką zostali objęci beneficjenci, którzy wzięli udział w badaniu. N=476

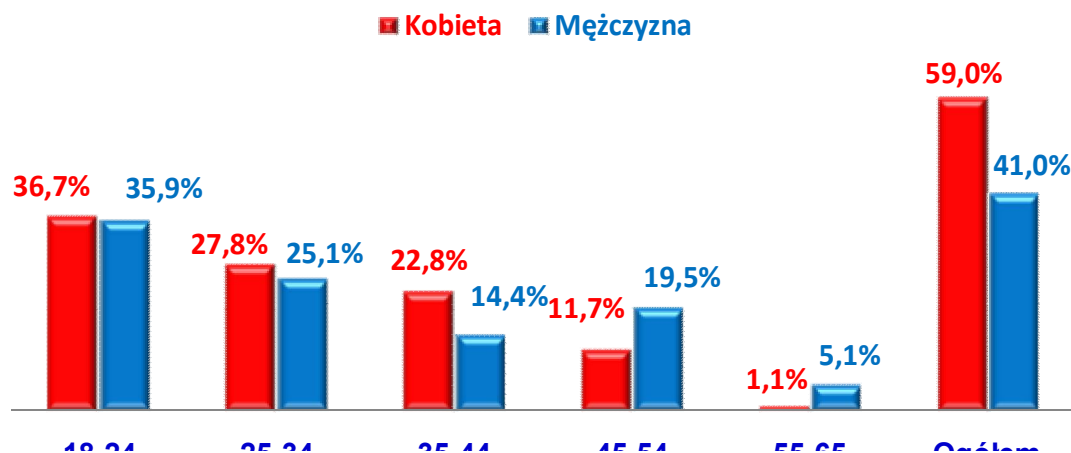

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

W badaniach CATI wykorzystano w stosunku do dwóch grup beneficjentów, którzy skorzystali z pomocy 2009 roku w zakresie przygotowania zawodowego (N=83) oraz dotacji na założenie działalności gospodarczej (N=114) całe bazy. W obu populacjach przeprowadzono niewiele ponad sześćdziesiąt procent efektywnych wywiadów. Przygotowanie zawodowe N= 50, (60,2%), natomiast z dotacji N= 69 (60,5%) respondentów z całych populacji. Natomiast dla dwóch populacji: staże zawodowe (N=884, efektywne wywiady N=130) i szkolenia (N=792, efektywne wywiady N= 227) wylosowano próby proporcjonalno-warstwowe. W przypadku staży zawodowych nie udało się zachować przyjętych proporcji w strukturze ze względu na ograniczoną bazę wyjściową, brak odbioru telefonów przeważnie z powodu podjętej pracy i zmiany numeru telefonu (nie ma takiego numeru) oraz odmowy udziału w badaniu.

Wykres nr 6. Struktura badanej próby według wieku i płci. N=476

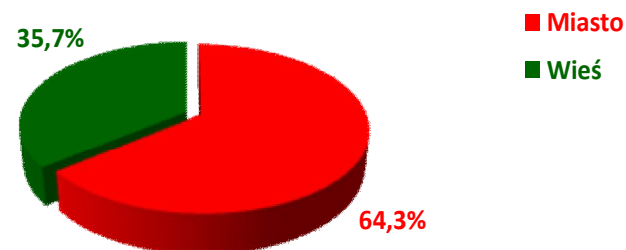
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Kobiety zgodnie z założeniami wnioskodawcy, jak również w badanej próbie zdecydowanie częściej od mężczyzn (o 18,0 punktów

procentowych) brały udział w projekcie.

Jak pokazuje wykres nr 7 ponad sześćdziesiąt procent (64,3%) beneficjentów, którzy wzięli udział w badaniu CATI mieszka w mieście.

Wykres nr 7. Beneficjenci, którzy wzięli udział w badaniu, ze względu na miejsce zamieszkania. N=476

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Tablica nr 3. Obecna sytuacja beneficjentów na rynku pracy po udziale w projekcie. N=476

Lp.	Obecna sytuacja beneficjenta na rynku pracy	Wybór w %
1	2	3
2	Jestem zarejestrowany/a w urzędzie pracy jako bezrobotny/a	34,5
3	Jestem zatrudniony/a	33,2
4	Prowadzę własną firmę	15,5
5	Jestem zarejestrowany/a w urzędzie pracy jako poszukujący/a pracy	9,2
6	Nie jestem zatrudniony/a ani zarejestrowany/a w urzędzie pracy	4,6
7	Uczę się, studiuję	1,2
8	Odbywam staż/przygotowanie zawodowe	1,2
9	Pracuję w gospodarstwie rolnym	0,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Ponad pięćdziesiąt procent ankietowanych (51,7%) zmieniła swój status na rynku pracy po udziale w projekcie w tym: 33,2% jest

zatrudniona, 1,2% uczy się i studiuje, 15,5% prowadzi własną firmę, 0,6% pracuje w gospodarstwie rolnym, natomiast 48,3% ankietowanych wróciła do stanu przed rozpoczęciem udziału w projekcie.

Tablica nr 4. Najsłabsze punkt w projekcie. N=476.

Lp.	Najsłabsze punkt w projekcie	Liczba beneficjentów	W %
1	2	3	4
2	Nie było słabych punktów	321	67,4
3	Trudna współpraca z pracownikami urzędu pracy.	65	13,7
4	Inne przyczyny (jakie?)	59	12,3
5	Zbyt wiele zadań związanych z udziałem w projekcie.	11	2,3
6	Mało ciekawy sposób realizacji projektu.	10	2,1
7	Niewłaściwe miejsce realizacji projektu.	5	1,1
8	Niewłaściwy termin realizacji projektu.	5	1,1
Ogółem		476	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

67,4% respondentów uznało, że projekt nie miał słabych punktów, natomiast 13,7% beneficjentów wskazało na trudną współpracę z pracownikami urzędu pracy.

Tablica nr 5. Najmocniejszy punkt w projekcie. N=476.

Lp.	Najmocniejszy punkt w projekcie	Liczba beneficjentów	W %
1	2	3	4
2	Dobra współpraca z pracownikami urzędu pracy	167	35,1
3	Ciekawy sposób realizacji projektu	125	26,3

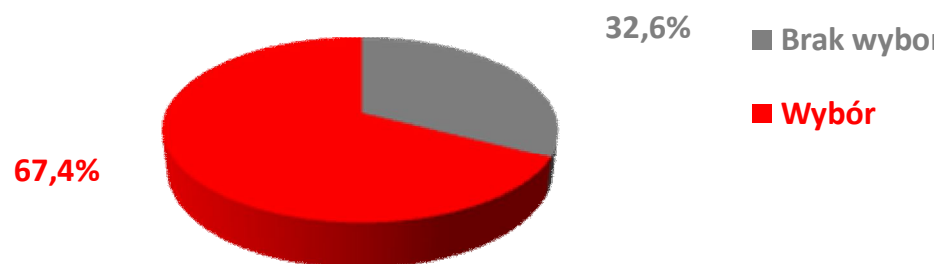

4	Projekt nie miał mocnych punktów	60	12,6
5	Dobre miejsce realizacji projektu	58	12,2
6	Właściwy termin realizacji projektu	24	5,0
7	Odpowiednia ilość zadań związanych z udziałem w projekcie	24	5,0
8	Inne przyczyny, jakie?	18	3,8
Ogółem		476	100,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Respondenci wysoko ocenili swój udział w projekcie, 35,1% respondentów uznało, że najmocniejszym punktem w projekcie była dobra współpraca z pracownikami urzędu pracy oraz 26,3% badanych beneficjentów zwróciła uwagę na ciekawy sposób realizacji projektu.

Wykres nr 8. Projekt nie miał słabych punktów

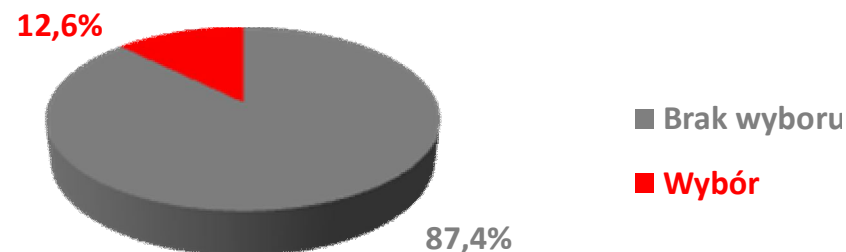
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Kolejne wykresy 8 i 9 przedstawiają oceny beneficjentów w zakresie oceny jakości projektu, 12,6% beneficjentów jest zdania, że projekt nie miał mocnych punktów natomiast dla 67,4% ankietowanych projekt nie miał słabych punktów.

Wykres nr 9. Projekt nie miał mocnych punktów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

4.2. Kryterium trafności (adekwatności) - ocena sposobu doboru zastosowanych instrumentów.

Zastosowano skuteczne instrumenty pod kątem realizacji celów projektu, które były adekwatne do występujących problemów na powiatowym rynku pracy we Włocławku. Świadczą o tym wskaźniki opracowane przez PUP, jak również wyniki przeprowadzonych badań empirycznych. Warto pokreślić, że prawie dziewięćdziesiąt procent beneficjentów, którzy zakończyli udział w projekcie znajdowali się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym prawie dwa procent to osoby niepełnosprawne, czterdzieści trzy procent długotrwale bezrobotne oraz trzydzieści osiem procent osób z terenów wiejskich. Znaczny udział w projekcie miały również osoby młode do 24 roku życia, którzy stanowiły trzydzieści osiem procent całej populacji beneficjentów. Zastosowane instrumenty rynku pracy wpłynęły również na status bezrobotnych po zakończeniu udziału w projekcie gdzie np. wśród beneficjentów, którzy skorzystali ze wsparcia w postaci odbycia stażu zawodowego, (58,8%) zmieniła swój status na rynku pracy w tym: 54,4% jest zatrudniona, 2,9% uczy się i studiuje, 1,5% prowadzi własną firmę, natomiast 36,8% ankietowanych wróciła do stanu przed rozpoczęciem udziału w projekcie.

4.3. Staże.

Zgodnie z przyjętymi założeniami wywiady telefoniczne prowadzono w systemie CATI z beneficjenci, którzy w 2009 roku brali udział w stażach zawodowych (884). W wyniku badań uzyskano 130 efektywnych wywiadów. Z pozostałymi beneficjentami nie powiodło się przeprowadzenie wywiadu, np. pod podanym numerem telefonu nikt się nie zgłaszał. Niekiedy umawiano się na inny termin przeprowadzenia wywiadu, a następnie beneficjent nie odbierał telefonów. Zdarzały się również przypadki, że numer telefonu był nieaktualny. Szczegółowe sprawozdanie z badań CATI (wydruki z systemu) przekazywano systematycznie zleceniodawcy.

Istotne cechy charakterystyczne ankietowanych to: młodość – 92,3% nie przekroczyło 35 roku życia, kobiety stanowią 69,2% respondentów, najwięcej ankietowanych posiada wykształcenie ponadgimnazjalne. 58,8% beneficjentów było na stażu w firmach prowadzących działalność gospodarczą w usługach rynkowych. 56,2% beneficjentów mieszka w mieście. Prawie sześćdziesiąt procent ankietowanych (56,2%) zmieniła swój status na rynku pracy po odbyciu stażu w tym: 51,5% jest zatrudniona, 2,3% uczy się i studiuje, 1,6% prowadzi własną firmę, 0,8% pracuje w gospodarstwie rolnym, natomiast 42,3% ankietowanych wróciła do stanu przed rozpoczęciem udziału w projekcie. Beneficjenci z wykształceniem ponadgimnazjalnym najczęściej deklarują, że po zakończeniu udziału w stażu powrócili do statusu przed przystąpieniem do projektu.

4.3.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu - w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane (staże).

W odniesieniu do skuteczności - oczekiwań oraz motywacji względem projektu 76,2% respondentów deklarowało, że przed rozpoczęciem udziału w stażu poszukiwało pracy. Spośród wszystkich beneficjentów, którzy przed rozpoczęciem udziału w projekcie poszukiwali pracy, większość to kobiety (71,7%). Należy zauważyć, że tylko 20,0% respondentów miała jakieś oczekiwania w związku z przystąpieniem do projektu, z kolei 43,0% ankietowanych nie miało konkretnych oczekiwań odnośnie stażu, natomiast 37,0% beneficjentów miało trudności z określeniem tych oczekiwań. Ponad dziewięćdziesiąt procent respondentów (92,3%) oczekiwało, że dzięki udziałowi w stażu zdobędą doświadczenie zawodowe, natomiast 65,3% ankietowanych liczy, że zwiększy swoje szanse na zatrudnienie. Ponad dziewięćdziesiąt procent badanych (93,0%) decyzję o udziale w stażu podjęło samodzielnie (bez konsultacji).

Najwięcej osób skorzystało z doradztwa innych osób 50,0%, natomiast 25,0% beneficjentów poradziło się członków rodziny. Tylko co czwarty (staże) ankietowany korzystał z doradztwa pracowników urzędu o podjęciu udziału w projekcie. Należy zwiększyć informacje o tej formie wsparcia wśród abiturientów szkół ponadgimnazjalnych.

4.3.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników (staże).

To, w jakim stopniu udział beneficjentów w projekcie był użyteczny i wpłynął na poprawę ich sytuacji na rynku pracy ma ogromne znaczenie dla jakości przedsięwzięcia. Co drugi respondent uważa, że pomoc PUP poprzez udział w projekcie miała wpływ na jego życie zawodowe. Beneficjenci wysoko ocenili wpływ pomocy PUP na zmiany w życiu zawodowym, 87,7 % badanych uznała je jako skuteczną lub bardzo skuteczną. Do korzyści wynikających z udziału w stażu respondenci zaliczyli przede wszystkim: zdobycie doświadczenia zawodowego (90,0%), lepsze poznanie środowiska pracy (89,2%), poznanie środowiska pracy (78,5%) oraz nabranie pewności siebie (78,5%). Do strat wynikających z udziału w stażu respondenci zaliczyli przede wszystkim: brak szans na zatrudnienie (21,5%), zbyt krótki okres (17,7%), praca tylko na jednym stanowisku - zła organizacja (3,8%). Podniesienie własnych kwalifikacji i umiejętności dla 57,7% respondentów miało największe znaczenie ich udziału w projekcie. Zdaniem 82,2% beneficjentów projekt udziału w stażu nie miał słabych punktów.

Najmocniejsze punkty projektu	%	Najsłabsze punkty projektu	%
Dobra współpraca z pracownikami urzędu pracy w tym: dostępność pracowników urzędu, dobra informacja, dobry kontakt, dobre doradztwo, mili pracownicy urzędu	33,7	Nie było słabych punktów	82,20
Dobre miejsce realizacji projektu w tym: możliwość zdobycia kwalifikacji, blisko miejsca zamieszkania	24,6	Inne przyczyny (jakie?): zbyt krótki staż, ciężki kontakt z pracownikami urzędu	10,8
Projekt nie miał mocnych punktów	15,4	Niewłaściwe miejsce realizacji projektu	3,1

Ciekawy sposób realizacji projektu w tym: podniesienie kwalifikacji zawodowych, zdobycie doświadczenia i umiejętności	13,1	Trudna współpraca z pracownikami urzędu pracy	2,3
Właściwy termin realizacji projektu	3,8	Mało ciekawy sposób realizacji projektu	1,6
Odpowiednia ilość zadań związanych z udziałem w projekcie w tym: podniesienie kwalifikacji zawodowych	3,1	Niewłaściwy termin realizacji projektu	0,0
Inne przyczyny (jakie?): zdobycie doświadczenia zawodowego	2,3	Zbyt wiele zadań związanych z udziałem w projekcie.	0,0

4.3.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie (staże).

W kryterium trwałości wpisuje się status beneficjentów po zakończonym udziale w projekcie, który jest wysoko oceniany przez jego uczestników. Do ważnych zmian w życiu zawodowym po udziale w projekcie respondenci zaliczają: podwyższenie kwalifikacji (90,0%), nabycie umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy (66,9%), oraz znalezienie pracy (52,3%). Sześćdziesiąt procent beneficjentów jest zdania, że sytuacja zawodowa uległa poprawie. Pomoc zaoferowana w projekcie była wystarczająca dla 68,5% beneficjentów, trudności z wypowiedzeniem się w tej sprawie miało 18,5% ankietowanych, natomiast 13,0% respondentów uważa, że pomoc nie była wystarczająca. Jednym z najważniejszych kryteriów trwałości projektu jest bezwątpienia podjęcie pracy, ponad połowa respondentów (54,6%) zadeklarowało, że obecnie są zatrudnieni, najczęściej (59,2%) na umowę o pracę na czas określony (cały etat) oraz 15,4% na czas nieokreślony na cały etat. Ponad osiemdziesiąt procent (88,8%) beneficjentów pracuje powyżej 3 miesięcy, natomiast 83,1% deklaruje, że wykonywana praca daje im satysfakcję, z kolei dla 72,8% respondentów szukanie pracy jest obecnie ich głównym zajęciem.

4.4. Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zgodnie z przyjętymi założeniami wywiady telefoniczne prowadzono w systemie CATI z beneficjentami, którzy w 2009 roku

otrzymali środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. N=114. W wyniku badań uzyskano 69 efektywnych wywiadów, czyli uzyskano efektywność na poziomie sześćdziesięciu procent (61,0%). Z pozostałymi beneficjentami nie powiodło się przeprowadzenie wywiadu mimo wielokrotnych prób z następujących przyczyn: pod podanym numerem telefonu nikt się nie zgłaszał, wielokrotnie ankieterzy umawiali się na inny termin przeprowadzenia wywiadu, a następnie telefon nie został odebrany, zdarzały się również przypadki, że numer telefonu był nieaktualny. Szczegółowe sprawozdanie z badań CATI (wydruki z systemu) przekazywano systematycznie zlecniodawcy.

Beneficjenci, którzy w latach 2008-2009 otrzymali pomoc na założenie działalności gospodarczej (N=248) to przede wszystkim ludzie młodzi (57,2%) do 34 roku życia. Więcej mężczyzn o 6,5 punktów procentowych niż kobiet skorzystało z tej formy wsparcia.

Według znacznej grupy beneficjentów (48,0%) całkowity koszt założenia działalności gospodarczej wyniesie od 20 001 do 30 000 zł, łączna suma kwot w tym przedziale wynosi 2 893 080 zł, a ogólna suma planowanych kosztów to 7 745 089 zł. Zgodnie z deklaracjami bezrobotnych przystępujących do projektu uruchomienie jednej działalności gospodarczej miało kosztować 31 356,63 zł, natomiast beneficjenci otrzymali 16 409,53 zł, czyli do każdej złotówki otrzymanej z PUP mieli dołożyć 0,91 zł tj. kwotę 14 947,10 zł.

Tablica nr 6. Beneficjenci, którzy w latach 2008-2009 otrzymali pomoc na założenie działalności gospodarczej według przewidywanego całkowitego kosztu działalności gospodarczej. N=248

Lp.	Przewidywany całkowity koszt działalności gospodarczej	Liczba beneficjentów	W %	Suma kosztów w przedziale
1	2	3	4	5
3	12 001 - 15 000	3	1,2	44 348
3	15 001-20 000	42	16,9	731 240
4	20 001-30 000	119	48,4	2 893 080
5	30 001-50 000	59	23,8	2 229 896

6	50 001-100 000	19	7,7	1 218 975
7	100 001- 52 600	5	2,0	627 550
Ogółem		248	100,0	7 745 089

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badań, PUP we Włocławku, październik 2010r.

Największą grupę wśród badanych beneficjentów stanowią osoby młode do 34 roku życia. Mężczyźni częściej o 13 punktów procentowych byli beneficjentami pomocy na założenie działalności gospodarczej. Mężczyźni zdecydowanie przeważali wśród beneficjentów z wykształceniem ponadgimnazjalnym (o 11,8 punktów procentowych), a kobiety wśród beneficjentów z wykształceniem wyższym (6,2 punkty procentowe). 49,4% beneficjentów podjęło działalność gospodarczą w usługach, następnie w handlu (28,5%) i budownictwie (18,8%), najmniej w produkcji (3,3%). Z kolei 65,5% beneficjentów żyje w związkach formalnych oraz 29,0% w stanie panieńskim i kawalerskim.

4.4.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu - w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane (dotacje).

Wiedza respondentów o możliwości pomocy finansowej, jaką można uzyskać na rozpoczęcie działalności gospodarczej pochodziła przede wszystkim z Powiatowego Urzędu Pracy (59,7%) oraz od znajomych (53,8%). Zdecydowana większość ankietowanych słusznie wybrała, że zapotrzebowanie na oferowane usługi i produkcję na lokalnym rynku pracy miało największy wpływ (79,4%) na ich decyzje o uruchomieniu działalności gospodarczej.

Beneficjenci wskazali, że najważniejszymi powodami ubiegania się o dotację na działalność gospodarczą były przede wszystkim motywacje ambicjonalne oraz materialne wyrażające się chęcią poprawienia statusu materialnego swojej rodziny.

Niestety respondenci nie korzystali z porad pracowników urzędu pracy i pomocy społecznej przy podejmowaniu decyzji o podjęciu działalności gospodarczej i skorzystania z dotacji. Natomiast respondenci korzystający z pomocy pozafinansowej na etapie ubiegania się o dotację najwyżej ocenili doradztwo pracowników służb zatrudnienia oraz szkolenia organizowane przez PUP. Równie wysoko

cenili doradztwo znajomych i rodziny, którzy prowadzą firmę.

4.4.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników (dotacje).

Wypełnianie wniosku o przyznanie dotacji było najczęściej wskazywanym czynnikiem utrudniającym ubieganie się o dotację przez beneficjentów PUP we Włocławku (11,8%). Na kolejnych pozycjach znalazły się: spełnienie warunków otrzymania dotacji (10,3%), przygotowanie załączników (8,8%) oraz czas oczekiwania na decyzję (8,8%). Warto podkreślić, że 63,2% badanych uznało, że nie było żadnych trudności. Ponad pięćdziesiąt procent (52,3%) ankietowanych oczekiwało na przyznanie pomocy na rozpoczęcie działalności od trzech do czterech tygodni. Prawie dwadzieścia pięć procent (24,6%) badanych dotację na prowadzenie własnej działalności dostało w ciągu dwóch tygodni. Prawie dziewięć procent (8,7%) respondentów czekało na przyznanie dotacji do trzech miesięcy. Wśród osób, które deklarują, że na przyznanie dotacji czekało od 2–3 miesięcy było zdecydowanie (aż o 66,6 punktów procentowych) więcej kobiet. Kobiety zdecydowanie dłużej oczekiwali na otrzymanie dotacji od mężczyzn. Beneficjenci najwyżej ocenili, że dzięki udziałowi w projekcie: otworzyli własną firmę, (95,6%) znaleźli pracę (67,6%) oraz podnieśli swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe (60,3%). Natomiast 63,2% beneficjentów jest zdania, że otrzymana dotacja przyczyniła się do zmiany w ich życiu zawodowym. Jednorazowa dotacja przekazana bezrobotnemu na założenie działalności gospodarczej nie była wystarczająca dla 23,5% beneficjentów. Połowa badanych (50,0%) była zdania, iż środki jakie uzyskali na prowadzenie własnej działalności były wystarczające.

Najmocniejsze punkty projektu	%	Najłabsze punkty projektu	%
Dobra współpraca z pracownikami PUP	50,0	Zła współpraca z pracownikami PUP	2,9
Ciekawy sposób realizacji projektu	8,8	Mało ciekawy sposób realizacji projektu	1,5
Odpowiednia ilość zadań związanych z projektem	0,0	Nieodpowiednia ilość zadań związanych z projektem	5,9
Dobre miejsce realizacji projektu	2,9	Niewłaściwe miejsce realizacji projektu	0,0

Właściwy termin realizacji projektu	10,3	Niewłaściwy termin realizacji projektu	0,0
Inne przyczyny	7,4	Inne przyczyny	23,5
Projekt nie miał mocnych punktów	20,6	Projekt nie miał słabych punktów	66,2

4.4.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie (dotacje).

Ponad czterdzieści pięć procent beneficjentów (45,6%) deklaruje, że zainwestowane środki jeszcze się nie zwróciły. Zdecydowana większość beneficjentów swoją aktualną pozycję na rynku ocenia pozytywnie, w tym 23,5% ankietowanych odpowiadając, określa ją jako ustabilizowaną z wyraźną tendencją wzrostową, 38,3% jako ustabilizowaną i starającą się utrzymać swoją pozycję na rynku oraz 17,6% jako dynamiczną stale poszerzającą swój rynek. Zdecydowana większość beneficjentów dobrze (57,3%) ocenia swoje warunki materialne, natomiast źle 4,4% i bardzo źle 1,5% ankietowanych. Ponad pięćdziesiąt procent (52,9%) beneficjentów jest zdania, że warunki materialne uległy poprawie, natomiast dla 4,4% ankietowanych pogorszyły się. Zdaniem 63,3% beneficjentów ich sytuacja zawodowa poprawiła się, natomiast dla 1,4% ankietowanych sytuacja zawodowa uległa pogorszeniu, z kolei 22,1% respondentów twierdzi, że ich sytuacja pozostała bez zmian. Rozszerzyć w czasie okres monitoringu beneficjentów otrzymujących dotację na założenie działalności gospodarczej pod kontem oceny efektywności wykorzystanych środków i dalszej pomocy w przypadku wzrostu zatrudnienia. Respondenci wykazali się niedostateczną wiedzą i umiejętnościami przy wypełnianie wniosku o przyznanie dotacji. Dla co dziesiątego ankietowanego czynność ta była najczęściej wymieniana jako najbardziej utrudniająca ubieganie się o dotację.

4.5. Przygotowanie zawodowe.

Zgodnie z przyjętymi założeniami wywiady telefoniczne prowadzono w systemie CATI z beneficjenciami, którzy w 2009 roku brali udział w przygotowaniu zawodowym, N=83. W wyniku badań uzyskano 50 efektywnych wywiadów, tj. 60,2%. Z pozostałymi beneficjentami nie powiodło się przeprowadzenie wywiadu, np. pod podanym numerem telefonu nikt się nie zgłaszał. Niekiedy

umawiano się na inny termin przeprowadzenia wywiadu, a następnie beneficjent nie odbierał telefonów. Zdarzały się również przypadki, że numer telefonu był nieaktualny. Szczegółowe sprawozdanie z badań CATI (wydruki z systemu) przekazywano systematycznie zleceniodawcy.

Beneficjenci, którzy odbyli przygotowanie zawodowe w zdecydowanej większości (62,0%) byli ludźmi młodymi do 34 roku życia. Kobiety stanowią 78,0% respondentów, najwięcej ankietowanych posiada wykształcenie ponadgimnazjalne (62,0%) oraz podstawowe (16,0%). Zdecydowana większość beneficjentów odbyła przygotowanie zawodowe w usługach (90,0%) w tym: w usługach rynkowych (68,0%) i nierynkowych (22,0%), natomiast najmniej bezrobotnych odbyła przygotowanie w budownictwie (2,8%). Więcej beneficjentów mieszkało w miastach (58,0%) niż na wsi (42,0%). Znaczna grupa ankietowanych (56,0%) zmieniła swój status sprzed otrzymania wsparcia, w tym 50,0% podjęło pracę, 2,0% uczy się i studiuje, 2,0% pracuje w gospodarstwie rolnym oraz 2,0% prowadzi własną firmę. Natomiast 44,0% badanych wróciła do statusu przed otrzymaniem wsparcia.

4.5.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu - w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane (przygotowanie zawodowe).

W odniesieniu do skuteczności - oczekiwań oraz motywacji względem projektu 80,0% respondentów deklarowało, że przed rozpoczęciem udziału w przygotowaniu zawodowym poszukiwało pracy oraz podało, jako obiektywną przyczynę utrudniającą poszukiwanie pracy, brak doświadczenia zawodowego oraz wiek. Należy zauważyć, że tylko 24,0% respondentów miało jakieś oczekiwania w związku z przystąpieniem do projektu. Pięćdziesiąt procent respondentów poprzez udział w przygotowaniu zawodowym oczekiwało nawiązania kontaktów zawodowych. 86,0% badanych decyzje o udziale w projekcie podjęło samodzielnie. Ci, którzy korzystali z konsultacji w dużej mierze radzili się znajomych, rodziny oraz pracowników urzędu pracy.

4.5.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników (przygotowanie zawodowe).

To, w jakim stopniu udział beneficjentów w projekcie był użyteczny i wpłynął na poprawę ich sytuacji na rynku pracy ma ogromne

znaczenie dla jakości przedsięwzięcia. 49,1% beneficjentów jest zdania, że przygotowanie zawodowe przyczyniło się do zmiany w ich życiu zawodowym. Beneficjenci wysoko ocenili wpływ pomocy PUP na zmiany w życiu zawodowym, 95,4% badanych pomoc PUP oceniła jako skuteczną lub bardzo skuteczną. Do korzyści wynikających z udziału w przygotowaniu zawodowym respondenci zaliczyli przede wszystkim: zdobycie doświadczenia zawodowego (80%), zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych (76,0%) oraz nabrania pewności siebie (72,0%). Do strat wynikających z udziału w przygotowaniu zawodowym respondenci zaliczyli przede wszystkim: zbyt krótki okres (24%) oraz brak szans na zatrudnienie (22,0%). Zdecydowana większość respondentów (58,0%) uznała, że podniesienie kwalifikacji i umiejętności miało dla nich największe znaczenie w projekcie.

4.5.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie (przygotowanie zawodowe).

W kryterium trwałości wpisuje się status beneficjentów po zakończonym udziale w projekcie, który jest wysoko oceniany przez jego uczestników. Do ważnych zmian w życiu zawodowym po udziale w projekcie respondenci zaliczają: podwyższenie kwalifikacji (86,0%), nabycie umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy (58%), oraz znalezienie pracy (44,0%). Ponad pięćdziesiąt procent (52,0%) beneficjentów jest zdania, że sytuacja zawodowa uległa poprawie. Pomoc zaoferowana w projekcie była wystarczająca dla 66,0% beneficjentów. Jednym z najważniejszych kryteriów trwałości projektu jest bez wątpienia podjęcie pracy, połowa respondentów (50,0%) zadeklarowała, że obecnie są zatrudnieni, najczęściej (68,0%) na umowę o pracę na czas określony (cały etat). Ponad dziewięćdziesiąt procent (96,0%) beneficjentów pracuje powyżej 3 miesięcy, natomiast 88,0%% deklaruje, że wykonywana praca daje im satysfakcję, z kolei dla 60,0% respondentów szukanie pracy jest obecnie głównym zajęciem.

4.6.Szkolenia.

Zgodnie z przyjętymi założeniami wywiady telefoniczne prowadzono w systemie CATI z beneficjencj, którzy w 2009 roku (792) brali udział w szkoleniach grupowych i indywidualnych. W wyniku badań uzyskano 227 efektywnych wywiadów. Z pozostałymi

beneficjentami nie powiodło się przeprowadzenie wywiadu, np. pod podanym numerem telefonu nikt się nie zgłaszał. Niekiedy umawiano się na inny termin przeprowadzenia wywiadu, a następnie telefon nie został odebrany. Zdarzały się również przypadki, że numer telefonu był nieaktualny. Szczegółowe sprawozdanie z badań CATI (wydruki z systemu) przekazywano systematycznie zlecniodawcy.

Istotne cechy charakterystyczne ankietowanych to: młodość – 51,1% nie przekroczyło 35 roku życia, kobiety (53,7%) częściej niż mężczyźni uczestniczyły w szkoleniach, najwięcej ankietowanych posiada wykształcenie ponadgimnazjalne (59,0%) oraz podstawowe (17,6%). Więcej beneficjentów mieszkało w mieście (67,4%) niż na wsi.

Tylko 34,3% respondentów zmieniło swój status sprzed otrzymania wsparcia w tym: 27,4% podjęło pracę, 5,7% prowadzi własną firmę, 0,4% uczy się, 0,4% odbywa staż lub przygotowanie zawodowe, a 0,4% pracuje w gospodarstwie rolnym. Natomiast 65,7% badanych wróciła do statusu przed otrzymaniem wsparcia. Wszyscy beneficjenci z wykształceniem gimnazjalnym deklarują, że powrócili do statusu sprzed udziału w projekcie.

4.6.1. Kryterium skuteczności - oczekiwania i motywacje względem projektu - w jakim stopniu cele projektu zostały zrealizowane (szkolenia).

W odniesieniu do skuteczności - oczekiwań oraz motywacji względem projektu 91,2% respondentów deklarowało, że przed rozpoczęciem udziału w szkoleniu poszukiwało pracy, jako obiektywną przyczynę utrudniającą poszukiwanie pracy, najczęściej wymieniali wiek oraz brak doświadczenia zawodowego. Należy zauważyć, że 47,8% respondentów miało jakieś oczekiwania w związku z przystąpieniem do projektu. 27,4% osób miało trudności z określeniem konkretnych oczekiwań dotyczących szkoleń. 24,8% respondentów nie miało konkretnych oczekiwań przed odbyciem szkolenia.

Wśród oczekiwań dotyczących projektu beneficjenci wskazali przede wszystkim na: zwiększenie szansy na zatrudnienie (72,2%) oraz zdobycie doświadczenia zawodowego (62,1%). 92,5% decyzje o udziale w projekcie podjęło samodzielnie. Najwięcej osób skorzystało z doradztwa pracownikom PUP (52,9%). W dalszej kolejności skorzystali z doradztwa członków rodziny oraz znajomych

(po 23,5%).

4.6.2. Kryterium użyteczności - ocena jakości projektu oraz wpływu na poprawę sytuacji na rynku pracy jego uczestników (szkolenia).

Bez wątpienia to, w jakim stopniu udział beneficjentów w projekcie był użyteczny i wpłynął na poprawę ich sytuacji na rynku pracy ma ogromne znaczenie dla jakości przedsięwzięcia. 50,0% beneficjentów jest zdania, że otrzymana dotacja nie przyczyniła się do zmiany w ich życiu zawodowym. Warto podkreślić, że płeć ma wpływ na ocenę zmian w życiu zawodowym beneficjenta. Mężczyźni lepiej o 6,9 punktów procentowych lepiej oceniają zmiany w życiu zawodowym po uzyskaniu pomocy. Należy sądzić, że satysfakcjonujące dla urzędu są opinie ankietowanych, że 81,4 % beneficjentów pomoc PUP oceniło jako skuteczną lub bardzo skuteczną. Do korzyści wynikających z udziału w szkoleniach respondenci zaliczyli przede wszystkim: zdobycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych (77,9%), uzupełnienie wiedzy teoretycznej (68,7%), zwiększenie szansy zatrudnienia w przyszłości (58,6%) oraz nabranie pewności siebie (62,5%).

Do strat wynikających z udziału w szkoleniu respondenci zaliczyli przede wszystkim: brak szans na zatrudnienie (23,3%, zbyt krótki okres (18,5%) oraz za mało zajęć praktycznych (13,7%) Zdecydowana większość respondentów (76,5%) uznała, że podniesienie kwalifikacji i umiejętności miało dla nich największe znaczenie udziału w projekcie. Prawie czterdzieści procent beneficjentów (36,5%) za najmocniejszy punkt w projekcie uznało dobrą współpracę z pracownikami urzędu pracy oraz 27,0% respondentów zwróciła uwagę na ciekawy sposób realizacji projektu. Tylko 6,6% beneficjentów za najsłabszy punkt w projekcie uznało trudną współpracę z pracownikami urzędu pracy. Natomiast 13,3% beneficjentów projekt nie miał mocnych punktów, z kolei dla 76,5% ankietowanych projekt nie miał słabych punktów.

Najmocniejsze punkty projektu	%	Najłabsze punkty projektu	%
Dobra współpraca z pracownikami urzędu pracy w tym: dostępność pracowników urzędu, dobra informacja, dobry kontakt, dobre doradztwo, mili pracownicy urzędu	36,5	Nie było słabych punktów	80,6
Dobre miejsce realizacji projektu w tym: możliwość zdobycia kwalifikacji, blisko miejsca zamieszkania	8,2	Inne przyczyny (jakie?): zbyt krótki staż, ciężki kontakt z pracownikami urzędu	0,0
Ciekawy sposób realizacji projektu w tym: podniesienie kwalifikacji zawodowych, zdobycie doświadczenia i umiejętności	27,0	Niewłaściwe miejsce realizacji projektu	0,0
Projekt nie miał mocnych punktów	13,3	Trudna współpraca z pracownikami urzędu pracy	6,6
Właściwy termin realizacji projektu	4,0	Mało ciekawy sposób realizacji projektu	4,8
Inne przyczyny (jakie?): zdobycie doświadczenia zawodowego	0,0	Niewłaściwy termin realizacji projektu	4,0
Odpowiednia ilość zadań związanych z udziałem w projekcie w tym: podniesienie kwalifikacji zawodowych	11,0	Zbyt wiele zadań związanych z udziałem w projekcie.	4,0

4.6.3. Kryterium trwałości - ocena rezultatów projektu – status beneficjentów po zakończeniu udziału w projekcie (szkolenia).

W kryterium trwałości wpisuje się status beneficjentów po zakończonym udziale w projekcie, który jest wysoko oceniany przez jego uczestników. Beneficjenci wysoko cenią wpływ jaki nastąpił w ich życiu zawodowych dzięki udziałowi w projekcie, za najważniejsze uważają: podwyższenie kwalifikacji (88,9%), nabycie umiejętności samodzielnego poszukiwania pracy (59,3%).

Prawie pięćdziesiąt procent (49,1%) beneficjentów jest zdania, że sytuacja zawodowa w porównaniu z sytuacją sprzed udziału w projekcie pozostała bez zmian. Pomoc zaoferowana w projekcie była wystarczająca dla 66,7% beneficjentów, trudności z wypowiedzeniem się w tej sprawie miało 21,2% ankietowanych, natomiast 11,1% respondentów uważa, że pomoc nie była

wystarczająca. Jednym z najważniejszych kryteriów trwałości projektu jest bez wątpienia podjęcie pracy, tylko 33,6% beneficjentów deklaruje, że obecnie są zatrudnieni, najczęściej (56,6%) na umowę o pracę na czas określony (cały etat) Ponad osiemdziesiąt procent (68,4%) beneficjentów pracuje powyżej 3 miesięcy, natomiast 80,3% deklaruje, że wykonywana praca daje im satysfakcję.

V. Wywiad pogłębiony z pracownikiem merytorycznym odpowiedzialnym za wdrażanie projektu

5.1. Staże zawodowe i przygotowanie zawodowe.

1. Czy osoby wysyłane przez PUP na staż absolwencki otrzymały zatrudnienie. Jeśli tak, to w jakiej formie i na jak długo?

Na 1303 osoby uczestniczące w stażach 455 podjęło pracę bezpośrednio po zakończeniu udziału w projekcie. Forma i okres zatrudnienia nie jest monitorowany.

2. Gdzie najczęściej (administracja publiczna, sektor prywatny) beneficjenci projektu odbywali staż/przygotowanie zawodowe?

Beneficjenci projektu najczęściej odbywali staż w sektorze prywatnym.

3. W jakim stopniu udział w stażu/przygotowaniu zawodowym przyczynił się do zmian w życiu zawodowym beneficjenta z sytuacją sprzed udziału w projekcie?

Staż daje możliwość nabycia doświadczenia zawodowego, nabycia lub zaktualizowania kwalifikacji zawodowych. Staż kończy się otrzymaniem zaświadczenia o ukończeniu stażu na danym stanowisku. Ponadto podczas odbywania stażu wypłacane jest osobie bezrobotnej stypendium stażowe w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

4. Absolwenci jakiego typu szkół najczęściej korzystali z tej formy aktywizacji bezrobotnych?

Najczęściej z tej formy pomocy korzystali absolwenci szkół ponadgimnazjalnych (68%). 15% to absolwenci z wykształceniem wyższym, 3,9% z pomaturalnym, 8,5% posiadało wykształcenie gimnazjalne i 7% podstawowe.

5. Czy częściej byli to mężczyźni czy kobiety?

Częściej z tej formy pomocy korzystały kobiety - 66%.

5.2. Szkolenia indywidualne i szkolenia grupowe.

1. Czy PUP dysponuje odpowiednimi zasobami (lokalowymi, kadrowymi, czasowymi, itd.) do realizacji projektu współfinansowanego z EFS? Jeżeli nie, to czego najbardziej brakuje do sprawnej realizacji projektu?

PUP we Włocławku dysponuje odpowiednimi zasobami zarówno lokalowymi, jak i kadrowymi do realizacji projektu współfinansowanego z EFS.

2. Czy liczba pracowników zatrudnionych przy realizacji projektu była wg Pani wystarczająca? Jeżeli nie, to jakich pracowników (jakich stanowisk pracy) brakowało najbardziej?

Liczba pracowników zatrudnionych do realizacji projektu była wystarczająca.

3. Czy zadania/działania realizowane były w projekcie terminowo? Czy realizacja projektu odbywała się w wyznaczonym czasie? Jeśli nie to jakie były tego przyczyny?

Wszystkie działania realizowane były terminowo.

4. Czy szkolenia indywidualne lub grupowe miały korzystny wpływ na zmniejszenie bezrobocia na powiatowym rynku pracy?

Szkolenia miały korzystny wpływ na zmniejszenie bezrobocia, bo około 23% osób uczestniczących w szkoleniach podjęło zatrudnienie lub działalność gospodarczą.

5. Osoby w jakim wieku mogły brać udział w szkoleniach?

Nie było ograniczeń wiekowych w dostępie do tej formy wsparcia. 16% osób było w wieku do 25 roku życia, 71% od 25 do 50 roku życia, a 13% osób miało więcej niż 50 lat.

6. Czy wśród beneficjentów biorących udział w szkoleniach większość to mężczyźni czy kobiety?

Udział w szkoleniach cieszył się powodzeniem zarówno wśród mężczyzn (52%), jak i wśród kobiet (48%).

7. Czy osoby biorące udział w szkoleniach zdobyły wiedzę, dzięki której łatwiej mogły znaleźć pracę?

Szkolenia kończą się otrzymaniem zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, pozwalają nabyć nowe bądź zaktualizować posiadane

już kwalifikacje, przez co atrakcyjność osób biorących w nich udział na rynku pracy wzrasta.

8. Czy szkolenia przyczyniły się do podniesienia kwalifikacji i umiejętności biorących w nich udział?

To było głównym celem szkoleń. Warto zaznaczyć relatywnie bardzo niski odsetek osób przerywających udział w projekcie w trakcie szkoleń (3,2%).

9. Czy szkolenia odpowiadały potrzebom i priorytetom lokalnego rynku pracy?

Plan szkoleniowy ustalany jest na podstawie potrzeb występujących na lokalnym rynku pracy i opiniowanych przez Powiatową Radę Zatrudnienia.

10. W jakim stopniu udział w szkoleniach przyczynił się do zmian w życiu zawodowym beneficjenta z sytuacją sprzed udziału w projekcie?

Mimo, iż odsetek osób podejmujących zatrudnienie bezpośrednio po zakończeniu udziału w szkoleniach nie jest bardzo wysoki, to kwalifikacje nabyte podczas szkoleń, często zawodowe, potwierdzone stosownymi dokumentami pozwalają uczestnikom ubiegać się o pracę w kierunku zgodnym z zakończonym szkoleniem. Dodatkowo uczestnicy szkoleń podczas ich trwania otrzymywali stypendia i dodatki szkoleniowe oraz miały możliwość ubiegania się o zwrot kosztów dojazdu na szkolenia, co stanowiło dodatkową zachętę do ich odbywania.

5.3. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

1. W jaki sposób przyznawana jest dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej i czy pojawiły się jakieś problemy w trakcie przyznawania dotacji?

Wniosek o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej rozpatrywany jest przez komisje i uwzględnia perspektywy rozwoju działalności, którą osoba bezrobotna zamierza prowadzić. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku podpisywana jest umowa i wypłacane są środki osobie bezrobotnej. Podejmuje ona działalność gospodarczą i dokonuje planowanych zakupów, które pracownicy PUP sprawdzają i dokonują ich „odbioru”.

2. Jakie lokalne problemy społeczne można przede wszystkim rozwiązać dzięki przyznawaniu dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej?

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przyczyniają się do aktywizacji i wzrostu przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych. Stanowią one zachętę do podejmowania samodzielnej inicjatywy w kwestii podjęcia pracy. Poprzez umożliwienie prowadzenia działalności gospodarczej, mają wpływ na budżet osób korzystających z tej pomocy i ich rodzin.

3. Czy miejsce zamieszkania osób bezrobotnych (miasto, wieś) ma wpływ na przyznanie dotacji?

Miejsce zamieszkania nie ma wpływu na przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. Około 28% osób korzystających z tej formy zamieszkiwało obszary wiejskie.

4. Osoby w jakim wieku i z jakim wykształceniem starają się o dotację?

Najwięcej beneficjentów ubiegających się o dotację miało wykształcenie ponadgimnazjalne (65%) i zazwyczaj były to osoby w wieku 25-50 lat.

5. Czy PUP udziela innej pomocy niż finansowa osobom, które chcą otworzyć własną firmę?

Osoby, które otrzymały dotację uczestniczyły w szkoleniach z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej.

6. Czy osoby, które chcą otworzyć własną firmę, mogą liczyć na pomoc prawną, którą udzieli im pracownik PUP?

Pomoc prawna oferowana przez urząd i dotyczy spraw związanych z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

7. Jakie są źródła wiedzy beneficjentów o przyznawaniu dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej?

Szkolenie z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej miało w swym programie moduł prowadzony przez pracownika urzędu pracy, w którym omawiana była procedura przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.

8. Czy środki finansowe przeznaczone na realizację projektu były wystarczające?

Środki finansowe przeznaczone na realizację projektu były wystarczające.

9. Jakie problemy pojawiły się w trakcie realizacji projektu przyznawania dotacji bezrobotnym do rozpoczęcia działalności gospodarczej? Czego one dotyczyły? Co spowodowało, że one wystąpiły? Co było główną ich przyczyną?

W latach 2008-2009 odnotowano jedynie dwa przypadki zwrotu środków na podjęcie działalności gospodarczej (na 248 przyznanych). Jeden przypadek wiązał się ze zgonem osoby bezrobotnej, a drugi z niedotrzymaniem warunków umowy.

10. W jakim stopniu udział w realizacji projektu ma wpływ na spadek bezrobocia na powiatowym rynku pracy?

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej są formą charakteryzującą się 100% efektywnością zatrudnieniową, gdyż wszystkie osoby je otrzymujące kończąc udział w projekcie podejmują działalność gospodarczą. W skali projektu około 8% uczestników skorzystało z tej formy.

VI. Podsumowanie

Ocena skuteczności instrumentów rynku pracy zastosowanych przez PUP we Włocławku będąca przedmiotem badania ewaluacyjnego ma na celu pomóc kierownictwu urzędu w podejmowaniu decyzji na temat przyszłych form pomocy bezrobotnym, a także poprawić jakość bieżącej polityki na powiatowym rynku pracy. Ewaluatorzy dostrzegają działania urzędu w zakresie selektywności używanych instrumentów, która zgodnie z przyjętymi we wniosku założeniami nie odnosi się tylko do osób, do jakich jest skierowana, ale także do konkretnych zawodów i uznaje, że kryteria kwalifikacji do projektu były prawidłowo realizowane. Do projektu były kierowane osoby o największych trudnościach na rynku pracy w tym długotrwale bezrobotni. Uwzględniono, że pozostawanie dłużej w tym stanie może rodzić duże problemy natury ekonomicznej i społecznej, i to zarówno na poziomie jednostki, jak i jego najbliższego otoczenia. W swoich działaniach zleceniodawcy dostrzegli, że właściwy dobór programu do indywidualnego problemu bezrobotnego jest warunkiem podstawowym efektywności działania. Słusznie zauważono, że przyczyny bezrobocia min. leżą po stronie niskich kwalifikacji bezrobotnych, wtedy kierowano ich na szkolenia i treningi lub dla odnowienia umiejętności

i motywacji do pracy oraz nabycia umiejętności lepszego zaprezentowania się pracodawcy. Bez wątpienia odpowiednia identyfikacja sytuacji i indywidualnego problemu bezrobotnego staje się kluczem do osiągnięcia sukcesu. W tym miejscu nasuwa się uwaga, że bardzo ważny jest także czas interwencji. Ponieważ nie należy oferować wsparcia, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że osoba sama sobie poradzi z problemem, dlatego precyzyjna analiza problemu i trafny wybór instrumentu jest warunkiem osiągnięcia sukcesu, o czym zdają sobie sprawę osoby odpowiedzialne w PUP we Włocławku za wdrażanie projektu.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że cele ogólne i szczegółowe ewaluowanego projektu zostały osiągnięte. Cele i ich realizacja w pełni odpowiadają problemom lokalnego rynku pracy, sposób zarządzania projektem oraz jego wdrażanie nie budzi zastrzeżeń. Pozytywnie ocenia się sposób doboru instrumentów rynku pracy pod kątem ich adekwatności do celów projektu. Należy stwierdzić na podstawie badań empirycznych, że ocena użyteczności oferowanego wsparcia z punktu widzenia uczestników projektów jest wysoka. Wyraźnie widać pozytywny efekt realizacji projektu wsparcia bezrobotnych, którzy lepiej sobie radzą w życiu zawodowym niż przed otrzymaniem wsparcia.

W świetle przeprowadzonych badań zespół ewaluatorów stwierdza prawidłowość realizacji projektu systemowego „Po pierwsze – praca!” zakresie postępu finansowego i rzeczowego.

Rekomendacje operacyjne

L p.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan drożenia	Termin realizacji
1	Ocena jakości projektu systemowego o pod nazwą „Po pierwsze – praca” PUP we Włocławku.	Respondenci wykazali się niedostateczną wiedzą i umiejętnościami przy wypełnianie wniosku o przyznanie dotacji. Dla co dziesiątego ankietowanego czynność ta była	Przy szkoleniu doradców zawodowych położyć większy nacisk na wiedzę z przedsiębiorczości. s.37.	Bezrobotni rejestrujący się w urzędzie pracy. Doradcy zawodowi.	Rozszerzyć programy szkoleń o tematy z przedsiębiorczości. Zwrócić uwagę na te zagadnienia jednostkom szkolącym	Rekomendacja do wdrożenia w całości.	Odwrotnie, systematycznie

		najczęściej wymieniana jako najbardziej utrudniająca ubieganie się o dotacje. s.38.			doradców zawodowych.		
2	j.w.	Wśród osób, które deklarują, że na przyznanie dotacji czekało od 2–3 miesięcy było zdecydowanie więcej kobiet, aż o 66,6 punktów procentowych. Kobiety zdecydowanie dłużej oczekiwali na otrzymanie dotacji od mężczyzn.s.37.	Zwrócić uwagę pracownikom odpowiedzialnym za wdrażanie projektu na udzielanie większej pomocy kobietom ubiegającym się o dotację. s.37.	Kobiety ubiegające się o dotacje. Pracownicy urzędu odpowiadający za wdrażanie tego instrumentu.	Otoczyć większą opieką kobiety ubiegające się o dotacje.	Rekomendacja do wdrożenia w całości.	Odwrotnie, systematycznie
3	j.w.	Rozszerzyć w czasie okres monitoringu beneficjentów otrzymujących dotację na założenie działalności gospodarczej pod kontem oceny efektywności wykorzystanych środków i dalszej pomocy w przypadku wzrostu zatrudnienia. s.10, 11 i 38.	Wprowadzić do umów z bezrobotnymi, którzy otrzymują dotacje następujące punkty: 1. W terminie 1 roku od otrzymania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej uczestnik projektu powinien udzielać informacji na temat stworzonych miejsc pracy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej" 2. Po okresie obowiązywania umowy o przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej	Dyrektor PUP, beneficjent korzystający z dotacji na założenie działalności gospodarczej.	Zawrzeć w umowach odpowiednie zapisy, które będą podstawą do skorzystania z takiej możliwości monitoringu.	Rekomendacja do wdrożenia w całości.	Odwrotnie, systematycznie

			beneficjent mógłby starać się ponownie o dotację na rozwój firmy szczególnie na zatrudnienie nowych pracowników. s.10 i 11.				
--	--	--	--	--	--	--	--

Rekomendacje kluczowe

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
1	Ocena jakości projektu systemowego pod nazwą „Po pierwsze – praca” PUP we Włocławku .	Doprecyzować metodologię „Założeń ewaluacji projektów systemowych powiatowych urzędów pracy, realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”.	1.Takim samym narzędziem (kwestionariuszem ankiety) nie da się zbadać dobrze pięciu instrumentów rynku pracy o różnych celach szczegółowych. Oprócz części wspólnych pytań należy stworzyć do zbadania każdego instrumentu oddzielne kwestionariusze ankiet. 2.Określić metodologię doboru próby badawczej o następujące cechy: a) błąd szacowania, b)Poziom ufności, c) procentowy udział zjawiska w populacji P, 3. Ilość prób skontaktowania się z beneficjentem w systemie CATI – proponuje się trzy. 4.Wymagalny załącznik do rozliczeń wykonawcy ze zleceniodawcą wydruki z systemu CATI o przebiegu badań w trakcie ich trwania 5.Zespół ewaluacyjny, który badał pierwszy etapach projektu	Instytucja Zarządzająca Poddziałaniem 6.1.3 PO KL.	Doprecyzować treść następnych założeń do badań ewaluacyjnych.	Rekomendacja do wdrożenia w całości.	Przyszły okres kolejnego badania ewaluacyjnego

			systemowego nie powinien badać etapu końcowego.				
--	--	--	---	--	--	--	--

Rekomendacje horyzontalne

Lp.	Tytuł raportu	Wniosek (strona w raporcie)	Rekomendacja (strona w raporcie)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Status: Stan wdrożenia	Termin realizacji
1.	Ocena jakości projektu systemowego pod nazwą „Po pierwsze – praca” PUP we Włodawku.	W programie pomocy dla bezrobotnych rozpoczynających działalność gospodarczą powinien znaleźć się pakiet przyjaznego kredytu zawierający tanie linie kredytowe i system gwarancji kredytów. s.10.	Zwiększenie, konkurencyjności firm wchodzących na rynek. s. 10.	Beneficjent, dotacji na założenie działalności gospodarczej, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Finansów	Jako usługa dla beneficjentów Banku Gospodarstwa Krajowego.	Rekomendacja do wdrożenia w całości.	2011 rok.

VII. Sprawozdanie z badań telefonicznych z programu CATI ((przygotowane na podstawie wydruków komputerowych z systemu).

7.1. Szkolenia.

- ✓ 1341 razy wykonano telefony;
- ✓ Zakończony – 227;
- ✓ Przełożony – 8;
- ✓ Nikt nie odbiera – 912;
- ✓ Zajęte – 9;
- ✓ Odmowa – 47;

- ✓ Automatyczna sekretarka – 15;
- ✓ Brak odpowiedniej osoby – 18;
- ✓ Nie ma takiego numeru – 97;
- ✓ Wywiad negatywny (przerwany) – 7.

7.2. Staże.

- ✓ **1094 wykonanych telefonów;**
- ✓ Zakończony – 130;
- ✓ Przełożony – 2;
- ✓ Nikt nie odbiera – 791;
- ✓ Zajęte – 7;
- ✓ Odmowa – 30;
- ✓ Automatyczna sekretarka – 20;
- ✓ Brak odpowiedniej osoby – 12;
- ✓ Nie ma takiego numeru – 96;
- ✓ Wywiad negatywny (przerwany) – 3.

7.3. Przygotowanie zawodowe.

- ✓ **381 wykonanych telefonów;**
- ✓ Zakończony – 50;
- ✓ Przełożony – 0;
- ✓ Nikt nie odbiera – 309;

- ✓ Zajęte – 3;
- ✓ Odmowa -1;
- ✓ Brak odpowiedniej osoby – 1;
- ✓ Nie ma takiego numeru – 15;
- ✓ Wywiad negatywny (przerwany) – 2.

7.4. Dotacje.

- ✓ **507 wykonanych telefonów;**
- ✓ Zakończony – 69;
- ✓ Przełożony – 1;
- ✓ Nikt nie odbiera - 408;
- ✓ Zajęte – 4;
- ✓ Odmowa – 2;
- ✓ Automatyczna sekretarka – 2;
- ✓ Brak odpowiedniej osoby – 1;
- ✓ Nie ma takiego numeru - 17
- ✓ Wywiad negatywny (przerwany) – 3.

W sumie 3323 wykonanych telefonów:

- ✓ Zakończony – 476;
- ✓ Przełożony – 11;
- ✓ Nikt nie odbiera - 2420;

- ✓ Zajęte – 23;
- ✓ Odmowa -80;
- ✓ Automatyczna sekretarka – 37;
- ✓ Brak odpowiedniej osoby – 32;
- ✓ Nie ma takiego numeru – 225;
- ✓ Wywiad negatywny (przerwany) – 15.

VIII. Spis tablic i wykresów

Tablica nr 1. Beneficjenci, którzy zakończyli pozytywnie udział w projekcie i struktura wydatków na realizację instrumentów rynku pracy w latach 2008-2009 według dokumentów zastanych. N=2696.

Tablica nr 2. Struktura wydatków na realizację instrumentów rynku pracy w latach 2008–2009 PUP we Włocławku.

Wykres nr 1. Struktura badanej populacji według wieku i płci. Beneficjenci, którzy rozpoczęli udział w projekcie w latach 2008-2009 roku. N=3125.

Wykres nr 2. Struktura badanej populacji według wieku i płci. Beneficjenci, którzy zakończyli udział w projekcie w latach 2008-2009 roku. N=2696.

Wykres nr 3. Beneficjenci, którzy zakończyli udział w projekcie. N=2696.

Wykres nr 4. Beneficjenci, którzy rozpoczęli udział w projekcie. N=3125.

Wykres nr 5. Forma wsparcia, jaką zostali objęci beneficjenci, którzy wzięli udział w badaniu. N=476.

Wykres nr 6. Struktura badanej próby według wieku i płci. N=476.

Wykres nr 7. Beneficjenci, którzy wzięli udział w badaniu, ze względu na miejsce zamieszkania. N=476.

Tablica nr 3. Obecna sytuacja beneficjentów na rynku pracy po udziale w projekcie. N=476.

Tablica nr 4. Najłabsze punkt w projekcie. N=476.

Tablica nr 5. Najmocniejszy punkt w projekcie. N=476.

Wykres nr 8. Projekt nie miał słabych punktów.

Wykres nr 9. Projekt nie miał mocnych punktów.

Tablica nr 6. Beneficjenci, którzy w latach 2008-2009 otrzymali pomoc na założenie działalności gospodarczej według przewidywanego całkowitego kosztu działalności gospodarczej. N=248.